

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

3-betűs betűsor egyszer 30 fill.
 minden következőnél 15 filler

Nyitóléc sora 40 filler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 122.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, május 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A pénzügyintézetek munkaideje.
- A kultuszjárca.
- Az aradmegyei iskolák a képviselőházban.
- Országos Iparosgyűlés Aradon.
- Még három hét.
- Osztatlan munkaidő az aradi pénzügyintézeteknél.
- Letartóztatták az elzúllított gavallért.
- Amiről beszélnek.
- Vátság az Aradi Torna Egyesületben.
- Leányrablás.
- A kassai kardaffér utójátéka.
- Aradi kabarét.
- Hol a báli hajó?
- Tárca: Adalékok egy regényhez. Írta: Radnóthy Dénes.

A pénzügyintézetek munkaideje.

Arad, május 20.

Budapest követésében nem tartjuk meg mindig a helyes sorrendet. Utánozni akarjuk a főváros szórakozásait, a nélkül, hogy a főváros pazarló erejével rendelkezni, budapesti mód szerint aszfalttal kenünk olyan utcákat, amelyeken tehének tiporják az aszfaltot; modernnek és tulfinomodottak akarunk lenni, a nélkül, hogy erre elegendő kiterjedésű intelligenciánk lenne.

És ebben a törekvésben megesik, hogy olyan ötletek magvát hozza ide a szél, a melyek a fővárosban nagyon helyén valók, sőt mély gyökeret is vertek, de a vidéken idegen, hozzájuk nem illő talaját és körülményeket találnak. Ezen módon került Aradra a pénzügyintézetek osztatlan, egyfolytában való munkaidejének gondo-

lata is, a mely a fővárosban a megvalósulás utolsó akadályait csákányozza le.

Az osztatlan munkaidőért való küzdelem legfőbb oka Budapesten az elviselhetetlen lakásdrágaság. A főváros szerényebben fizetett tisztviselői kénytelenek a külső területeken, sőt Ujpesten, Rákospalotán, Rákoson bérelni lakást, hogy jövedelmükből megélhessenek. De azt csak úgy tehetik, ha naponta csak egyszer kell a hivatalba menniök s egyszer kell onnét visszajönniök. Ha délben, fél egykor megszakad a hivatalos idő, s fél háromkor újra a büróba kell menniök, a haza- és visszautazgatásra nincsidejük, nem szólva arról, hogy ez az utazgatás költséges is. A kérdésnek ez az existenciába vágó, igazán szociális része az, amely az osztatlan munkaidő kérdését a fővárosban legjobban sietteti, s valószínűleg a megvalósításhoz is juttatja.

Aradon ilyen aktuálítása a kérdésnek alig van. Igaz, hogy a lakások itt is drágák, de a mellékutcák olcsóbb lakásai nincsenek a központtól olyan távol, hogy a hivatalba járás sok időt és sok fáradságot rabló lenne. Eddig, tudunkkal, egyetlen banktisztviselőnek se kellett Uj-aradon, vagy a Gájkülvárosban szállást bérelni a drágaság miatt.

Szívesen fogadjuk és karjainkra emeljük a tisztviselőknél azon mozgalmait, a melyek azok anyagi érdekeit illetik. Abban például, hogy az aradi pénzügyintézetek legtöbbje tisztviselőinek a múlt évben megadta a drágasági pótlékot, egy csöppnyi része talán az ujság-nyomdafestéknek

is volt. Azonban az osztatlan munkaidő kérdésében — legalább ezidőszertől és Aradon — nem látunk igazi szociális érdeket. Az aligha állítható, hogy a pénzügyintézeti tisztviselők a munkaidő tekintetében túl lennének terhelve, de mindenestre sokkal könnyebb módjuk van, mint a gyári és áruüzleti tisztviselők legtöbbjének, akik reggel hét, fél nyolc órától gyakran esti hét-nyolc óráig görnyednek az íróasztal mellett. Az osztatlan munkaidő mindenestre kedvezőbb lenne a pénzügyintézeti tisztviselőkre nézve, s nem is emelnénk szót ellene, ha egy másik, komoly érdekre nem ütköznék, — s ez: a közönség érdeke.

A közönség érdekéből voltunk ellene a városházi tisztviselők osztatlan hivatalos órájának, amely rövid próba után csakugyan tarthatatlannak bizonyult. A közönségtől, amely százféle keresetű, százfélékép elfoglalt és százféle módon élő emberekből áll, nem lehet kivánni, hogy majd ehhez majd ahhoz a hivatalhoz alkalmazkodják, vagy pedig, hogy mindenemű dolgait a délelőtt rövid kereteibe szorítsa s emellett a maga keresetének eleget tegyen. Ép azoknak az intézményeknek és hivataloknak, amelyek a közönség szolgálatára vannak hivatva, kell alkalmazkodniok a közönséghez, még akkor is, ha a maguk kényelmetlenségével jár. A pénzügyintézet nem helyezkedhetik arra a szuverén állaspontra, hogy akinek pénzre van szüksége, vagy akinek váltót kell prolongálni, az déli két óráig is eljöhöz; mert elvégre a pénzügyintézet a kö-

Adalékok egy regényhez.

Írta: Radnóthy Dénes.

A regényeket sohasem azok írják, akik átírták. Három év óta van egy regénytárgyam, állag negyedévenként egyszer megfogadom, hogy megírom és nem fogom megírni soha. Az ember nem szívesen beszél regényes bőbeszédűséggel saját élményeiről, én tehát megelégszem az átélés gyönyörűségével és fájdalommal, a megírás dicsőségét átengedem másnak. Én átadom az adatokat a nyílt és titkos regényíróknak, használják fel tetszésük szerint.

A regény ott kezdődik, ahol eddig még regény nem kezdődött: a tánciskolában Hősei kezdetben egy tánciskolás leány és egy tánciskolás ifju. A leány táncolt és mosolygott, az ifju csak nézte és elszorult a szíve, sirt. Már akkor megérezte, hogy az az érzés, mely őt, a gyermeket a leányhoz, a másik gyermekhez vonza, sohasem lehet édes valóság. (A regényíró itt írjon hosszú és érzelmes elmélkedést egyrészt a szerelemtől, mint olyanról, másrészt arról, hogy ebben a szomorú világban hány szív ég egymás mellett, anélkül, hogy lángjuk egymásért loboghatna és tűzében találkozhatnának.)

Azután multak az évek, a csitri leányból ragyogó, hódító szépség lett, az ifju is megnőtt, de arra volt kárhóztatva, hogy majd később dragságára is ifju és bolond legyen. A szíve tele volt ábrándokkal, vágyakkal és reményekkel, azt hitte, ővé a világ, melyet vidámnak, kacagónak, bolondnak látott. És nézte a leányt,

a boldogság reménységével, és a leány nézte őt a női hűség öntudatával és megvetésével.

— Szegény bolond — gondolta magában a leány — és tengerszemében megcsillant a könny. Mert jó leány volt és egyes meggondolatlan pillanataiban érzékenykedett. (A regényíró itt előveheti tollas ecsetjét és megkapó jellemfestést írhat a gyönyörű, külsőre hideg, de belsőre érző leányról.)

Eddig tehát már eljutottunk a regényvázlatban, adva van egy ifju, aki halálosan szerelmes és egy leány, aki nem szerelmes, vagy legalább is titkolja szerelmét. Ezzel a körülménnyel jó magam sem vagyok egészen tisztában: a nyílt hidegség vagy a titkos melegség fődí e a valóságot, mindmáig titok nekem is, ez irányban tehát legnagyobb sajnálalomra nem adhatok utmutatást a regényíróknak. Képzelve el egyelőre tetszése szerint.

Egy szép napon asután — ez még a regényfőredékében is szokás, — fordulat állt be. Májusban történt, mert minden szerelmes eset májusban történik, akárhogy is tiltakoznak a napsugaras és bimbónyitós szerelmi beavatkozás ellen a modern poéták, tehát májusban történt, hogy két érző szív összedobant, két égő szempár összevillant, két érző lélek egybeforrított és két ajakról egyszerre röppent el a legédesebb szerelmi vallomás.

A regényíró most biztosan nevet, kinevet engem, aki azt hiszem, hogy ez a kis szürke történet regénytárgy, hát téved, kedves regényíró, ez még nem minden. Est epizódnak nevezik a poétikában és ez a kis epizód csak át-

menet a regény kevésbé komoly részéből a komoly történetbe.

A hideg csoda tehát engedett, a legnagyobb ur, a szerelem győzedelmeskedett rajta. A két ifju szerette egymást és boldog volt.

Az igazi fordulat csak ezután következik. Ké. év múlva a vallomás után a leány férjhez ment. Egy kefégyáros vagy egy petróleumkirály vette-e el, egyre megy, a szomorú tény, hogy férjhez ment. A leányok, akik regényeket olvasnak, ilyenkor sirni szoktak, megsiratják a szegény ifjut, aki hiába szeretett. Mert az igazi szerelem csak házassággal végződhetik, azt valják azok, akik még nem ismerik a rózsaláncokat. Akik már ismerik, homlokegyenest ellenkező nézetben vannak.

Ez a szerelem, mely a tánciskolában kezdődött, nem ért véget az oltárnál, melyhez a leányt egy kefégyáros vezette. Az ifju ott volt az esküvőn és — nem sirt. Örült az örülőkkel. A leány nem sirt. Olyan közönyvel állt az oltár előtt, mintha más lett volna a menyasszony...

... Ezek a pontok a házasság első heteit jelentik. A következő hetekben az asszony boldogan gondolt vissza első vallomására. Érezte, hogy a házasság szabaddá tette és érezte, hogy boldog lesz.

És az ifju ugyanest érezte.
 (A regényíró fantáziája most már szabadon csaponghat. Gondolhat, amit akar és írhat tetszése szerint. Adaléknak, azt hiszem, ennyi is elég.)
 Morál: a szerelem a házassággal végződik, vagy a házassággal — kezdődik.

zönség pénzét kezeli s azzal nem kegyeket gyakorol, hanem üzletet csinál. Az üzlet fogalmában benn van az előzékenység és figyelem, amely mindenk föltt a felek érdekeit tartja szem előtt.

Kétségtelen, hogy a dolgot némileg más megítélés alá vonja az, mikép az osztatlan munkaidőt csak a nyári hónapokra nézve akarják megvalósítani. Ez nem is lenne veszedelmes, ha nem kellene attól tartani, hogy a nyári próba az osztatlan munkaidő állandósítására fog kedvet és ösztönzést adni. Ennek pedig — főnnebb már elmondottuk, hogy miért — nem lehetünk a barátai.

Sok, igen sok problémája van Aradon a tisztviselők helyzetének, amely sürgősebb rendezést és erélyesebb akciót kíván, mint a pénzintézetek osztatlan munkaideje. Például: az aradi gyári vállalatok legtöbbjének tisztviselői ma is a nyugdíj igénye és kilátása nélkül ballagnak a bizonytalan öregkor és rokkantság felé. Az ilyen ügyeket kell az összetartás egymáshoz vetett vállaira venni s az ilyenekben minden erejével a tisztviselők mellé fog állani a közvélemény, amely az osztatlan munkaidő kérdésében nincs osztatlanul a mozgalom kezdőinek pártján.

A kultusztárca.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, május 20.

Általános unalom közepete nyitotta meg ma a képviselőház ülését *Justh Gyula* elnök. Csak későbbben gyülekeztek a képviselők, amikor hallották, hogy a kultusztárca tárgyalása során még délelőtti fél fog szólni *Apponyi Albert* gróf.

Az ülésről ezt a tudósítást adjuk:

A délelőtti ülés.

Justh Gyula elnököl az ülésen. A megnyitás után megkezdik a *közüoktatásügyi* tárca költségvetésének tárgyalását.

(A kultusztárca.)

Sághy Gyula előadó elfogadásra ajánlja és röviden ismerteti a költségvetést.

Csöti Géza néhány egyházpolitikai kérdésre akar röviden rámutatni. Rámutat a hitközségi ügyekre, a kárbarre. A lelkes anyagi és erkölcsi tekintélye szenved az ilyen különféle avult, majdnem neveléses szolgáltatmányoktól. A miniszternek szándékában van, tudom, hogy megváltja, de ennek sürgősen kell bekövetkeznie. A *kongruáról* szólva úgy tudja, hogy ez teljesen elő van készítve és nemcsakára elénk kerül. A Ház megítélésére bizza, hogy egy egyetemi tanulmányokat végzett lelkes akivel szemben társadalmi és tudományos kötelezettségek is vannak, nem érdemli meg felekezeti különbség nélkül a létminimumot. Ezer korona most egy káplán fizetése, abból ötszáz koronát élelmezésre vonnak le. Nem tudja, mit kezdhet ezzel a jelentéktelen összeggel. Áttér az iskola ügyekre. A tanterv körül örvendéses a változás, de még mindig nem felel meg a követelményeknek. Kéri a minisztert, hogy a tanfelügyelők utasítsa a sűrű iskolalátogatásra. A felnőtt írni-olvasni nem tudó részére esti előadások tartását indítványozza. Az iparos tanoncok oktatása igen fontos, ügyelni kell, hogy a fogékony lelkeket a tanokkal meg ne rongálják. A gazdasági iskolákra vonatkozó kívánalmait megismétli s kéri a minisztert, hogy az erről szóló törvényjavaslatot terjessze mielőbb a Ház elé. A költségvetést elfogadja.

Ezután *Nagy Sándor* szólalt fel, kinek beszédét lapunk más helyén közöljük.

(Az egyetemek ügyei.)

Ballagi Aladár: Az egyetemi reformokról kíván főleg szólni. A népiszkolai reformokat

beváltotta a miniszter, azért most azt hiszi, hogy az egyetemi téren is hasonló módon jár el. Felolvassa *Apponyi Albert* grófnak az egyetemi autonómiaira vonatkozó ígérését. Kívánatos volna, hogy az egyetemi költségvetés bemutatassék az egyetemi tanácsnak, az ellenőrző bizottságba a rektor is meghívassék. Egyes egyetemi ügyekben, mint utólagos bejelentés stb. az egyetem legyen az utolsó fórum. Az egyetemi könyvtárban igen rosszak az állapotok. Nagyon szűk.

Bozóky Árpád: És mindig üres.

Ballagi Aladár: Mindig zsúfolva van. Ugy látszik *Bozóky* képviselő ur nem igen jár oda. (Derütség.) A polgári és kereskedelmi iskolák ügyére tér át. A polgári iskolákra körülbelül negysszáz ezer koronával többet vett fel a miniszter. A polgári tanítóképzőkre hatvan ezer koronával többet. Ez megnyugtató. Kívánatos, hogy a polgári és kereskedelmi iskolák reformját az élet követelményeivel párhuzamosan hajtsák végre. A költségvetést elfogadja.

Zichy Vladimir gróf arra kéri a minisztert, hogy a gazdasági ismereteket terjessze. Felhívja a figyelmet a protestáns egyházak nehéz anyagi helyzetére. Ezen segíteni elsőrangú nemzeti érdek, mert a protestáns egyházak autonómiaja mindig védőbástyája volt a magyar szabadságnak is. A katolikus egyháznak nem az anyagi eszközök, de a szabadság, az önkormányzat hiánya a legfájóbb seba, de bízik benne, hogy a kormány ezt is orvosolni fogja. A költségvetést elfogadja.

(*Apponyi* beszéde.)

Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter: Annyit észrevételeit hallott a vita eddigi során is, hogy indítatva érzi magát a felszólalásra. Hogy nem áldozhat annyit a közoktatásügyi miniszter, mint amennyit szeretne, annak oka az ország általános teherbíró képessége, amelyvel minden tárcának egyformán számolnia kell. Rámutat azonban arra, hogy tárcája kiadásai a múlt esztendővel szemben tízenkét millió koronával emelkedtek. Ami a népoktatás nagyszabású reformját illeti, az mégsem teljes, de eredménnyel máris mutatkozik. Eddig körülbelül tízezer iskola kéré az állam segítségét, ezeknek a kérvényeknek nagy részét már el is intézték. A tanítóképzőket megfelelő gyakorlati utasításokkal fogja ellátni, hogy az új iskolai törvénynek a magyar nyelv tanítására vonatkozólag el lehet tehesse. A törvény eredményei máris jelent keznek. Az utóbbi időben a brassómezei tanítók díjat tüstök ki a magyar nyelv gyakorlati tanításával foglalkozó munkára. A segéd-tanfelügyelők és a tanfelügyelők létszámának emelése is határozottá tette az iskolák ellenőrzését.

(A népiszkolai oktatás ingyenessége.)

Bjelenti egyébként, hogy a napokban *törvényjavaslatot fog benyújtani a népiszkolai oktatás ingyenességéről*. (Éljenzés és taps.) Törvényjavaslatot nyújt be ezenfelül a gazdasági ismételő iskolákról. Foglalkozik a tanítóképző intézetekkel és a többi iskolákkal. Az egyetem autonómiaját a maga részéről a legnagyobb tiszteletben tartja és miután az egyetem mostani szervezeti szabályzata csakugyan hiányos és elavult, annak módosítására fog törekedni. Az egyetemi könyvtár szomorú helyzetét ismeri, azt nagyon fájlatja. Sajnálja, hogy a legszükségesebb kiadások tárcája anyagi erejét teljesen kimerítik és a magasabb tudományos érdekek istápolására alig kerül. A polgári iskolák reformjánál nem fogja magát sablonokhoz kötni, igyekezni fog azokat a nevelés és tanítás szempontjából újra szervezni. A középiskolák rendezésénél arra helyezi a fősúlyt, hogy minél képzetesebb tanári kart állítson azok élére. (Zajos éljenzés és taps.) Beszédét ezután félbeszakítja és délutánra halasztja.

Délután és este.

Rakovezky István elnök négy órakor nyitja meg az ülést, amelyen feltűnő sokan vannak jelen.

(*Apponyi* ígérte.)

Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter folytatja beszédét. Foglalkozik a kisdudóvók kérdésével és az erre vonatkozó törvényjavaslat már készen áll. Foglalkozik továbbá a középiskolai tanárok fizetésrendezésének kérdésével, ami eddig azért nem történt meg, mert nem volt tisztában e testület kérésével. Most már ismeri a középiskolai tanárok programját és már a legközelebbi költségvetésbe e költségek egy részét beállítja. Áttérve az egyházi kérdésekre, első sorban a székely kepe kérdését érinti és kijelenti, hogy e kérdésben az előmunkálatok már be vannak fejezve, úgy, hogy a jövő költségvetésben már konkrét javaslatokkal fog előállni. Ami a kardinális egyházi kérdéseket illeti, újat nem mondhat, csak hivatkozik arra, amit a tavalyi költségvetés tárgyalása alkalmával mondott. Foglalkozik a katolikus autonómia kérdésével, amelyet olyan stádiumba hozott, hogy már csak az utolsó resortakon kell keresztülmenni. A katolikus kongrua ügyét is megoldani szándékozik.

Két fontos szociális kérdést akart megoldani törvényjavaslatokkal: az ingyenes népoktatás és a mezőgazdasági ismételő iskolák kérdését.

Beszédét így fejezte be:

— Politikám a jogok szabadságán, egyenlőségén és a különböző érdekek tiszteletén alapszik. Ilyen irányban akarom a nemzet erkölcsi egyetértését erősíteni és az összes kulturintézmények kiépítésével a szabadság alapján nemzeti irányban az ország kulturtempomát felállítani. Mindeme kérdések már rég megoldást nyertek volna, ha nem lettem volna kényszerítve a múlt év végén majdnem három hónapon keresztül tárcámtól távolálló politikai kérdésekkel foglalkozni. (Nagy éljenzés és taps.)

Felszóltak ezután *Bedőházy János*, *Vörös József*, *To'nay Lajos*, *Fábry Károly*, *Dobroszláv Péter* és *Viad Aurél*.

Apponyi válaszolt az elhangzott beszédekre, majd *Markos Gyula* újból a nemzetiségi kérdésről akart beszélni, de az elnök nem engedte. *Brediceanu Cornél* is a nemzetiségek elnyomásáról akart beszélni, mire az elnök megvonta tőle a szót.

Ezután a vitát bezárták és folytatását holnapra halasztották.

(Budavár bevételének évfordulója.)

Az előterjesztések felolvasása után a holnapi napirend megállapításánál

Nagy György figyelmezteti a Házat, hogy holnap Budavár bevételének évfordulója van. Indítványozza, hogy a képviselőház holnap ne tartson ülést és helyezzen koszort a budai honvédszoborra.

Wekerle Sándor minisztereinek kifeltentli, hogy az indítvány második részét elfogadja, de tekintettel arra, hogy a képviselőháznak már ugylis sok szabad napja van, és ha Magyarország történelmének összes dicső napjait megakarná ünnepelni, majdnem minden nap ünnepelni kéne. Az indítvány első részéhez nem járul hozzá.

Nagy György ezzel az elintézőssel megnyugodott és az ülés nyolc órakor véget ért.

Kossuth Ferenc választójoga. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A fővárosban most írják össze a jövő évi választókat és azokat, akiket a jegyzékből kihagytak, értesítik erről. Ilyen értesítést kapott a többek között *Kossuth Ferenc* kereskedelmiügyi miniszter is, aki tudvalevőleg a múlt évben lakást változtatott és a Józsefvárosból a Lipótvárosban fekvő *Gresham-palotába* költözött át. Az ötödik kerületi összeíró bizottság a minisztert most arról értesítette, hogy noha a kerületben lakik, a választói névjegyzékbe nem veheti fel, mert adót még ott nem fizetett. Valószínű, hogy *Kossuth* a határozatot nem felebbezi meg és ez évben még józsefvárosi választó marad.

Országos iparosgyűlés Aradon.

A pünkösdi vendéglátás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 20

Junius 7 ikén és 8-ikán, pünkösdi ünnepnek két napján Aradra gyűlekeznek az ország építőiparosai, hogy itt hányják-vessék meg azokat a teendőket, amelyeket az ipari béke helyreállítása, megszilárdítása és fentartása megkövetel. Közel négyszáz előkelő iparos érkezik erre a nagyszabásúnak ígérkező ünnepre az ország minden részéből, hogy résztvegyen a Magyar Építőiparosok Országos Szövetségének vándorgyűlésén s hogy egyuttal jelen legyen annál a nagy horderejű, sőt szociálpolitikai szempontból egyenesen történelmi jelentőségű aktusnál, amely az összes magyar iparosok egy táborba tömörülésének kezdetét jelenti. A pünkösdi ünnepek alatt tartja meg ugyanis alakuló közgyűlését Aradon a Magyar Munkaadószövetségek Országos Központja is, amely hivatva lesz Magyarország ipari életét a sztrájkok és bojkottok pusztító veszedelmétől megszabadítani s megteremteni az összes magyar iparosok között azt az állandó kapcsolatot és összehangot, amelyből egy gazdaságilag és erkölcsileg egyaránt megerősödött magyar középosztály fog kinőni.

A széles keretekben mozgó országos gyűlés előkészítésével pünkösdi előestéjén tartja meg ülését az építőiparosok országos szövetségének szövetségtanácsa. Ugyancsak ekkor fogja fogadni az aradi szövetség egy küldöttsége az ország minden részéből érkező vendégeket, akik az este folyamán a Központi szálló kertjében tartják meg ismerkedési estélyüket.

Pünkösdi vasárnapján a városháza dísztermében tartják meg a nagygyűlést, amelynek napirendjén mindazok a fontos és égető kérdések szerepelnek, amelyek mostanság az egész ország iparosságát foglalkoztatják. A nagygyűlés foglalkozni fog:

az új ipartörvény második részével,
az iparosság parlamenti képviselőivel,
a munkaadók országos szervezésével,
a betegsegélyező törvény okozta sérelmekkel,

a május 1-i munkaszünet kérdésével,
az O. M. G. E. és az ipari szövetségek viszonyával ésmég számos olyan kérdéssel, amelyek tisztázása országos érdek. Az egyes tárgyak előadói nagyrészt a főváros szaktekintélyeiből kerülnek ki, míg az aradiakat Faragó Rezső, Kassab Géza és Zima Tibor fogják képviselni az előadók sorában.

A gyűlés után nagyszabású társasbéd lesz a Fehér Kereszt szálló télikertjében. Ezután a vértanu szobrot koszorúzzák meg a vendégek, akik számára a figyelmes rendezőség többféle szórakezésről gondoskodott.

A nagygyűlést másnap délelőtt folytatják és befejezik. A kongresszuson minden valószínűség szerint jelen lesz Saterényi József államtitkár is s rajta kívül az országgyűlési képviselők egy tekintélyes csapata is résztvesz a gyűlésen. A helyi előkészítő bizottság élén Reinhart Gyula fejt ki fáradhatatlan buzgóságot az ünnepély külső sikere érdekében, — a belső siker biztosítása pedig abban a páratlan agilitásban és körültekintésben rejlik, amelyet az Aradi Építőiparosok Szövetségének végrehajtó bizottsága és annak elnöke, Reisinger Sándor mérnök fejtenek ki.

Es az országos gyűlés mindenestre nagyban elő fogja mozdítani az Aradon rendezendő

országos kiállítás sikerét is, amennyiben az ország iparosainak egy igen tekintélyes csoportját már most meg lehet nyerni a kiállítás eszméjének.

Az aradmegyei iskolák a képviselőházban.

Nagy Sándor dr. beszéde.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 20.

Ma kezdte meg a képviselőház a kultusz-tárca tárgyalását. Az első felszólalók között volt az Aradon lakó Nagy Sándor nagylaki képviselő, aki tartalmas s az ügyek mély ismeretére valló beszédet mondott ma a parlamentben. Megdicsérte a népoktatási törvény jó oldalait és méltatta nagy hasznát az általános népnevelés szempontjából, de viszont nem tért ki annak bírálata elől sem. A nagyszabású és mindenkre mély hatást gyakoroló beszédnek azt a valóban figyelemreméltó részét, amely Aradmegye iskoláit és általában a nemzeti tanintézeteket tárgyalja, itt közöljük:

— Magyarországon az 1868-iki törvényhozási alkotások óta a lex Apponyiana, az 1907-ik évi XXVII. törvénycikk az, amely hivatva van arra, hogy Magyarország népoktatását ne csak modern irányban vezesse, fejlessze, hanem amely igazán arra van hivatva, hogy Magyarország elemi oktatásának alapvető törvényévé váljék, amely, ha céltudatosan és bölcsen hajtják végre, akkor nézetem szerint ennek a törvénynek végrehajtásából lassabban bár, de elő fognak állni mindazok a javak és előnyök, amelyeket a népiskolák államostásától várt mindíg a függetlenségi párt. Én is megfigyeltem — nemzeti vármegyében lakom — már eddig is az 1907. XXVII. törvénycikk, a nem állami elemi iskolák jogviszonyairól és a községi és felsőbbéti néptanítók járandóságáról szóló törvénynek hatását, megfigyeltem nevezetesen két irányban. Elsősorban tapasztaltam, hogy egy ilyen nemzeti vármegyében a nemzeti iskolákkal szemben két irányban kell ezt a törvényt végrehajtani, ha annak végrehajtásától üdvös ha azt akarunk nemzeti kulturánk részére várni. Ez a két irány pedig az, hogy elsősorban szigorúsággal lépünk fel azokkal szemben, akik nem akarnak a törvény azon rendelkezésének eleget tenni, amelyek a 17—21. §§-okban a magyar nyelv tanítására nézve a törvényben foglaltaknak. Ezt a szigorúságot igenis behoza és meghonosította az a bölcs és céltudatos végrehajtása a törvénynek, amely a végrehajtást eddig jellemzi. Mert hiszen kétségtelen, hogy a törvény magában véve csak holt és rideg betű, a törvényt a társadalmi követelmények előfeltételei szerint csinálják, de voltaképpen minden törvénynek ereje és hatása attól függ, hogy a végrehajtó hatalom, a kormányzat mily szellemben, mily irányban hajtja végre a törvényeket.

— De a másik dolog, amire különösen bátor vagyok felhívni a t. kultuszminiszter ur figyelmét, a másik iránya az 1907-iki törvény végrehajtásának: kioktatása azon hazafias nemzeti tanítóknak, akik a törvény követelményeinek szívesen tennének eleget, de nem bírnak a szükséges előfeltételekkel, hogy a törvény kívánalmainak eleget tegyenek. Én Aradmegyében hallottam nem egy román tanítónak azon nyilatkozatát, hogy szívesen tanítanám én úgy a magyar nyelvet, ahogy a törvény kívánja, de nem tudom. Tanítsanak meg engem arra, hogyan kell tanítani és akkor én a legnagyobb örömmel fogok eleget tenni a törvény kívánalmainak, oly mértékben, amint a törvényes rendelkezések előírják. Tudomásom van arról, mint aradi embernek, hogy a kultuszminiszter ur épen az aradi elemi iskolai tanítóképző intézet igazgatóját, Lángot megbizta azzal, hogy készítsen egy tantervet, miképp lehetne a magyar nyelvet idegen ajku iskolákban tanítani.

Tudomásom van arról a bölcs intézkedésről, mert hiszen a miniszteriális intézkedések

néha a sajtó elrejtett helyein jelennek meg, néha nem tudjuk kellően méltatni, de ime e. ö. adom, hogy a t. kultuszminiszter ur már a telen rendeletet bocsájtoit ki, mely szerint a tanítóképezdőkben a negyedéves növendékeket 12 óras kurzusban tanítsák, hogyan kell a magyar nyelvet, még pedig direkt módon tanítani. E tanterv, amelynek megírásával megbízott az aradi tanítóképző intézet igazgatója, még nem jelent meg, de kétségtelen, hogy a tanterv helyességétől fog függni az egész törvény végrehajtásának eredménye. Nem szabad engedni, hogy a nemzeti tanítók elcsüggedjenek, hadd tudják azt, hogy az államhatalom a maga erejével a hátuk mögött áll, hogy a nemzeti tanítóknak ne adassék mód arra, hogy a magyar nyelvet sikeresen tanítsák. (Ugy van!) Nem az a cél, hogy szaporítsuk a fegyelmű eljárásokat a nemzeti tanítók ellen, (Ugy van!) nem az a cél, mert hiszen tulajdonképpen a törvény végrehajtásánál nem is annyira a repressziákat tartom fontosnak, hanem a praeventív intézkedéseket, nem azt tartom fontosnak, hogy a tanítók elcsapassanak, hanem hogy a tanítók odaszorítottassanak, hogy a magyar nyelv tanítása terén praeventív intézkedések folytán eredményeket érjenek el és ezek a tanítók tapasztalni fogják, hogy a magyar állam a maga hatalmával melettük áll. De azt hiszem és ajánlom a t. kultuszminiszter ur figyelmébe, szakkörökben is hallottam, hogy a magyar nyelv eredményes tanítása még ezekkel az eszközökkel sem lesz elérhető, hanem hogy ugymondjam, szemléletileg kell a nemzeti tanítókat a magyar nyelv oktatására kitanítani. Erre a célra új állásokat kell a magyar államnak a magyar kulturpolitika terén szerveznie. Egyes kormány megbízottak menjenek szét a nemzeti tanítóknak, gyűjtsék össze csoportosan egy-egy központba a nemzeti tanítókat, 40—50 el egy helyre, és azután ott tanítsák meg őket szemléletileg egy pár hét alatt, hogyan kell a magyar nyelvet direkt módon tanítani. Mert, ha nem direkt módon tanítják a magyar nyelvet, hanem egyszerűen grammatizálnak, akkor nézetem szerint a kellő hatás nem lesz meg.

A tanfelügyelői személyzet szaporításánál bátor vagyok a t. közoktatásügyi kormány figyelmébe ajánlani, hogy a tanfelügyelői személyzetet, lehetőleg a tanítói személyzetből méltóztatásuk szaporítsák. Ennek nagyon fontos hatása volna nézetem szerint a tanítóságra. Először is, ha a tanítóságból vesszük a tanfelügyelőket, az emelint fogja a tanítóság közszellemét, másodsor arra fogják a szülőket indítani, hogy jeles fiukat küldjenek a tanítói pályára, mert hiszen megnyílik az út arra, hogy a tanítóság köréből a tanfelügyelő személyzetébe kerüljenek.

A költségvetés szerint 150.000 koronát vett fel a kultuszminiszter ur táblákra, címekre, szemléltető képekre. Itt különösen egyet ajánlok a miniszter ur figyelmébe közvetlen tapasztalat alapján. Miután meg van engedve, hogy az iskolákban a magyar felírás mellett idegen ajku felírás is legyen, tudomásom szerint egyes iskolák úgy játszó ki a rendelkezést, hogy óriási nagy idegen nyelvű felírást tesznek ki és mellé igen kis táblára tessik a magyar felírást.

Apponyi Albert: Azt nem szabad.

Nagy Sándor: Én megértésem nem egy iskolánál. Esáltal nem csak lelkisnyilik, diszkreditálják a magyar állam nyelvét, hanem a törvényt is kijátszák. Azt hiszem, a miniszter ur szíves lesz gondoskodni a tanfelügyelőik után, hogy ilyen visszaélés a törvényvel meg ne történjék.

— Az 1907. XXVII. tc. végrehajtásának nagy akadályát az osztatlan iskolákban is látom. Nem tudom elképzelni, hogyha Brádon. Nagyhalmdgyon, vagy ilyen iskolákban egy román tanítónak 150 növendéke van, ha az a román tanító 3—4—5 osztályt tanít, egymaga, képes legyen ilyen osztatlan iskolákban egyáltalában kulturális eredményt, de különösen a magyar nyelv tanítása szempontjából eredményt elérni. (Ugy van!)

Nagy Sándor ezután részletes bírálat tárgyává teszi a kultusz-tárca egyéb népoktatási ügyeit.

Több óra hosszáig tartó beszédét általános figyelem között azzal fejezi be, hogy a költségvetést elfogadja. A beszéd végétével Nagy Sándort tömegesen keresték föl az üdvöslők, akik között Apponyi is ott volt és melegen gratulált a nagylaki követnek.

Még három hét.

Az országgyűlés elnapolása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 20.

Valószínű, hogy már csak három héttig tanácskozik a t. Ház. Ezt jelentik nekünk Budapestről. Egyben azt is jelentik, hogy ez idő alatt a parlament olyan nagy munkát akar végezni, amilyent régebben évekig se bírtak megemészteni — az obstrukció miatt.

A politika eseményei közé tartozik az, hogy ma *Andrássy* belügyminiszter kihallgatáson volt a királynál. Természetesen még titok marad az: miről beszéltek az audiencián. *Andrássy* azt mondja: csak a tárcájába tartozó folyó ügyekről referált. Több mint valószínű azonban, hogy az általános választójogról volt szó.

A mai politika tükre különben itt következik:

Andrássy a királynál.

Bécsből jelentik: A király ma déli tizenkét órakor *Andrássy* Gyula gróf belügyminisztert külön kihallgatáson fogadta. Az audiencia egy óra hosszat tartott. Ő felvétele a belügyminiszter előterjesztéseit nagyon kegyesen fogadta.

Amikor *Andrássy* a külügyminiszteri palotába érkezett, elbeszélte, hogy a király igen jókedvű és jó színben van. A belügyminiszter egyébként nagyon tartózkodóan nyilatkozott a kihallgatásról, csak annyit mondott, hogy tárcájába tartozó ügyekről volt szó.

Andrássy délután meglátogatta *Aerenthal* báró közös külügyminisztert és négy óra negyven perckor visszautazott Budapestre.

A nyári szünet.

A képviselőházban elterjedt hírek szerint a Ház tanácskozásai június 12-ig fognak tartani, akkor önmagát elnapolja szeptember 15-ig. A parlament azonban még a nyári vakáció előtt elintézi a bizottság által már letárgyalt igazságügyi javaslatokat és pedig: a büntető törvény novelláját, az ügyvédi nyugdíjtörvényjavaslatot, a csekk törvényjavaslatot, az üzleti átruházásról, továbbá a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslatokat és a végrehajtási törvény novelláját. A polgári perrendtartás reformjának tárgyalása valószínűleg az őszre marad. Az új adótörvényeket esetleg még a nyári szünet előtt letárgyalják. *Wekerle* miniszterelnök most állandóan ezekkel a javaslatokkal foglalkozik.

Apponyi Albert gróf kultuszminiszter is még a nyári szünet alatt benyújtja azon vallás- és közoktatásügyi javaslatokat, amelyeknek elkészültét a Ház mai ülésén jelezte, de ezek tárgyalása nyilván a szünet utáni időre marad.

A tisztí fizetésemelés ügye.

A bécsi tanácskozások holnap újból megkezdődnek. A kérdés most nem olyan akut, mint az utóbbi időben volt. Annyi bizonyos,

hogy a tavaszi, vagy nyári delegációkból most már semmi sem lesz. Nagy kérdés azonban, hogy sikerülni fog-e bizonyos általános kérdések elintézésére nélkül a tisztí fizetések emelése. A függetlenségi párt e kérdésben hír szerint igen nagy nehézségeket fog okozni.

Wekerle miniszterelnök holnap ismét Bécsbe utazik a közös miniszteri konferenciára.

Az adóreform tárgyalása.

Budapesti tudósítónk jelenti: A városok országgyűlési képviselői által az adóreform ügyében kiküldött albizottság ma délután *Polónyi Géza* elnöklésével ülést tartott, amelyen *Wekerle* Sándor miniszterelnök is megjelent. Napirend előtt *Polónyi* azt a kérdést intézte a miniszterelnökhöz, mikor szándékozik az adó javaslatokat letárgyaltatni. *Wekerle* kijelentette, hogy szeretné, ha a pénzügy-bizottság még a nyári szünet előtt letárgyalná a javaslatokat, amelyek azonban a Ház elé csak ősszel kerülhetnek. A reform életbe léptetése azonban igen hosszú időt vesz igénybe. *Földes Géza* beszéde után újból *Wekerle* szólt fel és kijelenti, hogyha beakartuk volna hozni a progresszivitást, akkor fel kellett volna állítani a jövedelmi adót és az egész adórendszert erre az alapra kellett volna helyezni. Vannak a reformnak elméleti ellenségei is, de más az elmélet, mint a gyakorlat. Idokolatlannak találja a közvélemény idegességét az adóreformmal szemben, mert a legkomolyabban, sőt egész reputációjára kijelenti, hogy az a reform husz millió korona adóengedménnyel jár. Az adóknak a reform nagyobb önállóságot biztosít. Ő különben már eddig is több jogos óhajt és kívánságot, melyeket a javaslat ellen felhoztak, lehetőleg honorált. Azután *Polónyi* beszélt hosszasan, akinek szavaira reflektálva, *Wekerle* kijelentette, hogy a létminimumot sem a föld, sem a házdonál keresztülvihetőnek nem tartja. A létminimumot azért emelte fel hatszáz koronáról hatszáz koronára, mert a viszonyok azóta, mikor ő még a hatszáz koronás létminimumot proponálta, nagyot változtak. Az albizottság pénteken újból ülést tart.

Amiről beszélnek.

A szobaur.

A híres szobaur, kit ismer minden zsúr, az lesz ennek a komiko-tragikus históriának a hőse. A szobaur, akiről a mai irodalom-gigászok azt a mesés históriát terjesztik el, hogy magukba bolondítják a lakásadó leányát, a család tanulmányai közben támogatja s aztán végül elveszi a kisasszonyt. Nos hát Arad mint sok másban, ebben a tekintetben is elüt a sablontól. Itt a magasabb egyezzer körében önagysága esábitja el a szobaurat, viszi magával a bünbe, a hálába került zsúrfa ellen a felszarvazott férj lopás miatt, önagysága ellen pedig házasságtörés címén tesz feljelentést. Pikantériának azt hisszük egyszerre elég ennyi, pedig se több, se kevesebb az, amiről most Aradon beszélnek.

A férj — az alkohollal áll szoros barátságban — előkelő nagyiparos, aki kedves nejének minden kényelméről bőségesen gondoskodik. Kellott is, mert az életvidám asszonykának borotva éles a nyelve s ha egy-egy szövetségi ülésről támoiyogva érkezett haza a ház ura, olyan zenebona keletkezett, hogy a bóra ahhoz képest suttyogó és langy zefirnek mondatott a szomszédok részéről. Különös, de mégis úgy történt, hogy egy idő óta az éjjeli hangversenyek elmaradtak. Pedig a köz érdekében tartott gyűlések nem men'ek ki a divatból, tehát *Ipar* ur, — nevezük őt így a diszkréció kedvéért — éjszakánként megszeghetne volna a Good-templar páholyban letett fogadalmát, ha — belépett volna. Mi lehetett ennek oka? Semmi egyéb, minthogy *Iparné* urasszony megtalálta a módját annak, hogy másutt keresen kárpótlást azért, amit a részek istenének karjaiban horkoló férfiatlan férje mellett hiába keresett.

A hat szobás uri lakás egyik szobájába május elsején egy fess fiatalember költözött be, aki azt fürdőszoba használatával együtt bérbe vette. Az élni vágyó asszonykával egy zsuron ismerkedett meg s önagysága egyik jóbarátnéja hathatós rábeszélése megtette azt, ami gazdag embereknek nem szokásos. Albérletbe adott egy szobát. Igen önzetlenül gondoskodik némely barátó embertársairól.

A szobaur remekül érezte magát új otthonában.

— Mindig azt vallottam — szavalta a kávéházban, — hogy az ember kedélyére óriási módon hat a lakás. Nézzetek meg fink engem, én, aki azelőtt hajnalhajnalban vetődtem haza, most az éjjelket is otthon töltöm.

— És ezt csak a lakás teszi? — kérdezték a barátok.

— Bachátom — racscolta a szobaur — mi akar ez lenni? Gyanusítás? Lovagias szavamra mondom, csak a szoba! Kövessétek példámat.

Akik ma délután az aradi rendőrség bűnügyi osztályán *Török* Lajos rendőrfogalmazó szobájába akartak belépni, egy rendőrt találtak utjukban, aki udvariasan, de határozottsággal így szólott:

— Tilos a belépés, zárt kihallgatás van.

Az ajtón azonban áthallatszott a bent lévő hangja s így nem csak mi hallottuk azt, ami odabent történt, tehát elárulhatjuk.

Ipar ur van jelen, aki szerelmes és megcsalott szívének bánatát öntötte ki egy feljelentés alakjában és olyan hangon, hogy *Ferrari* hőstenor is megirigyelné.

— Tekintetes fogalmazó ur vegye jegyzőkönyvbe, hogy én a szobauramat, de mit is beszéllek, nem az én szobauramat, hanem a feleségem szobaurát lopásért jelentem fel, a hűtlen asszony ellen pedig beadom a válópórt

— Ez utóbbi körülmény nem tartozik hozzám, tessék a törvényszékhez menni.

— Pedig kár, mert az a kigyó jobban megérdemelné, mint a szobaur, hogy maguk itt nyomban becsukják. Képzélje fogalmazó ur, mit tett velem ez az „Afrodite!”

— Mikor én éjszaka berugva jöttem haza, szégyen-szemre mondom, elég gyakran, akkor beszékött a szobaurhoz, akit valósággal elcsábított. Sejtettem valamit, mert mikor néha néha felébredtem, akkor nem találtam őt helyén. De azt gondoltam, hogy már tapogatni sem tudok az alkoholtól. Azonban megbizonyosodtam. A múlt héten részegnek tettem magam s rajta kaptam a becsületet. És ha azt hiszi, hogy én a szobaurt falaztattam be, akkor csalódik a fogalmazó ur. Nem ezt tettem, hanem összeveszttem a szobaurral és kidobtam.

— Kérem, térjen a feljelentésre, türelmetlenkedett *Török* fogalmazó.

— Azonnal ott leszünk! Ma reggel elmegyek egyik kereskedésbe, ahol vásárolni szoktam, hát azt mondja az egyik segéd, hogy én miért akarom eladni mellütmet, amelyet tavaly vettem Bécsben háromezer koronáért.

— Én akarom eladni? Mi jutott önnek eszébe?

— Igen kérem, — mondja az alkalmazott — az ön szobaurra kínálta a gazdának megvételre. Ez szöveget ütött a fejembe. Rohantam haza. Megnéztem a *Wertheim* szekrényt. Hát az a gazember szobaur nemcsak a feleségemet, de a nyakendőtümet is elrabolta tőlem, ez már mégis sok. Ez a panaszom. Tessék tüstént előállítani és letartóztatni.

A rendőrség becsitálta a szobaurat még a délután folyamán, aki a következőleg vallott:

— Én *Ipar* ur nyakendőtüjét el nem loptam.

— Ön azt a tüst árusította egy üzletben, fagatja a zavarban levő ifjut a rendőrtisztviselő.

— Nem bánom, hát vallok! A tüst *Iparné* önagysága adta át eladás céljából. Megakartunk szökni, nem volt pénzünk, a kasszakulcs *Ipar* urnál van

mindig s így nem nyulhatott az asszony a kasszába. Épen ma délután akartam elzalogosítani, mert eladni nem tudtam. Leteszem a rendőrség asztalára.

— Ugy-e kérem, itt átellenben van a törvényszék — szakítja meg a csendet Ipar ur, — megyek beadom a válópórt.

Holnap ónagyságát hallgatja ki a rendőrség, aki bizonyára megmenti hű és indiszkrét lovagjának becses bórét.

Osztatlan munkaidő az aradi pénzügyintézeteknél.

A banktisztviselők mozgalma.

Az igazgatók nyilatkozatai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 20.

A fővárosi banktisztviselők körében néhány héttel ezelőtt erős mozgalom indult meg annak érdekében, hogy a pénzügyintézet munkaidejét a mai délelőtti és délutáni hivatalos órák helyett osztatlanra tegyék. Az aradi takarékpénztári tisztviselők már a közel múltban is indítottak hasonló célú mozgalmat, amelyek azonban eddigelé eredményre nem vezettek. Az aradi bankok vezetői hivatkozva a közönség érdekeire, legnagyobb részben elleneztek az osztatlan munkaidőt és ragaszkodtak a mai munkabeosztáshoz. Az aradi banktisztviselők azonban alighanem a budapesti példa hatása alatt, most újra azon iparkodnak, hogy a pénzügyintézetek délelőtti nyolc órától egyig, vagy mások szerint kilenctől kettőig tartsanak hivatalos órákat.

E kérelmüket többféleképpen indokolják a tisztviselők, akik között különben még nincsen teljes egyetértés e kérdésre nézve. Némelyek csak a nyári hónapokra kívánják az osztatlan munkaidő behozatalát, mások egész esztendőre. Hivatkoznak a nyári üzleti élet lanyhaságára, a társadalmi élet kívánalmaira és az osztatlan munkaidőnek bizonyos tekintetben kétségtelen előnyeire. Az Aradi Közlöny munkatársa erre a jelentős és az egész gazdasági életet érintő mozgalomra vonatkozólag megkérdezte az aradi pénzügyintézet vezetőit, akiknek véleményéről és a mozgalom mai stádiumáról következőkben számolunk be:

OTTENBERG TIVADAR,

az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója így nyilatkozott munkatársunk előtt:

— Az osztatlan munkaidő kérdéséről már több ízben, így legutoljára a múlt esztendőben is szó esett. A helyi viszonyok azonban olyanok voltak, hogy csakis az üzleti felek hátrányára lett volna az új rendszer behozható. Ami közönségünk munkabeosztása, életviszonyai olyanok, amelyek az eddigi rendszer fennállása mellett szólanak. Ezek az okok, melyek eddig elé is ellene szóltak az új munkarend meghonosításának, ma is akadályai annak. A pénzügyintézeteknek elsősorban az üzleti felek érdekeit kell szolgálni és ezért nem is hiszem, hogy az osztatlan munkaidő rövid időn belül életbe volna léptethető. A mi intézetünk tisztviselői körében nem is észleltem ilyenfajta törekvéseket.

WALDER GYULA,

az Aradi Ipar- és Népbank igazgatója:

— Nem hiszem, hogy az aradi banktisztviselők körében ez a mozgalom már olyan kifejlett volna, mint például Budapesten. Ottan

igen sok olyan körülmény teszi indokolttá az osztatlan munkaidő behozatalát, amelyek nálunk nem forognak fenn. Különbözőben sem bizonyos, hogy a fővárosban életbe léptetik azt, annál kevésbé, mert azoknál az intézeteknél, ahol már is be van hozva, legtöbbször csak papíron van meg és a tisztviselők a sok munka miatt kénytelenek délután is dolgozni. A mi viszonyaink pedig elütnek a fővároséitól. Nálunk — véleményem szerint — a közönségnek, az üzleti feleknek érdekeit sértené az osztatlan munkaidő, különösen pedig a kereskedelmi világot érintené érzékenyen. Nem is hiszem, hogy Aradon az új rendszer életbe léptethető volna. Azt még inkább lehetségesnek tartom, hogy a nyári hónapokban behozzuk az osztatlan munkaidőt. A téli forgalomban azonban ez sérelmes volna.

NATTLAND BERNÁT,

az Aradi Polgári Takarékpénztár vezérigazgatója nemcsak a maga, hanem a pénzügyintézet igazgatóságának felfogásáról tájékoztatta tudósítónkat.

— Feltétlenül híve vagyok — ugymond — és az igazgatóság is osztja ezt a nézetet, az osztatlan munkaidőnek a májustól októberig tartó időközben. Az igazgatóság már ezelőtt két évvel megakartta honosítani s tárgyalunk is a többi pénzügyintézetekkel, de nem sikerült megállapodásra jutnunk. Ezalatt az időszak alatt a közönség a délutáni órákban nem igen keresi fel a pénzügyintézeteket s így annak károsodása nélkül meglehetősen valószínű, ha az összes bankok egyöntetűen akarják.

RAJKU SEBŐ,

a Viktória takarékpénztár vezértitkára:

— A mozgalom nem új. Már két év előtt is szó volt arról, hogy a pénzügyintézetek osztatlan munkaidőt léptessenek életbe. Most, hogy a budapesti intézetek aktuálisá tették az ügyet, privát beszélgetés közben vetődött fel az idea. Én feltétlenül híve vagyok annak, hogy az intézet tisztviselői a nyári hónapokban csak reggel nyolctól délután kettőig dolgozzanak. Ezzel sem a közönség, sem az intézet meg nem rövidül s zavaroknak egyáltalán nincs kitéve. Az Osztrák-Magyar-Bank, a nagyszombati, kolozsvári, pozsonyi, budapesti intézetek már régebben az osztatlan munkaidőt léptették életbe a nyári hónapokban.

A tisztviselők, akiknek szabadságidejéről az alapszabályok nem gondoskodnak, ezen az úton jutnának hosszabb pihenőhöz. Az intézet érdeke egyenesen megkívánja, hogy tisztviselőinknek legyen idejük egy kevésbé a társadalomban forgolódni, a klientúra helyzete iránt érdeklődni.

Egész esztendőn át nem lenne célszerű a nyolctól-kettőig tartó hivatalos időbeosztás. De nyáron a pénzügyintézetekkel összeköttetésben álló felek legnagyobb része annyira el van foglalva a mező munkával, hogy egyáltalában nem jön Aradra, vagy ha bejön, akkor a délutánt itt nem tölti, iparkodik haza a gazdaságába.

De meg aztán itt van a pénzügyigazgatóság, a Máv. üzletvezetősége és mint már mondtam, az Osztrák-Magyar-Bank, melyeknél délutáni munkaidő nincs. Most már a pénzügyintézeteken van a sor, hogy legalább a nyári hónapokban át ne foglalkoztassák tisztviselőiket a délutáni órákban. Ezt annál is könnyebben meg lehet valósítani, mert a családi életet sem zavarná meg a nyári hónapokban szünetelnek az iskolák — fejtse be Rajku érdekes nyilatkozatát — s így a legkonzervatívabb természetű ember sem kénytelen arról lemondani, hogy gyermekeivel együtt költse el az ebédjét.

Egy másik aradi bank vezetője ezeket mondta munkatársunknak:

— Az osztatlan munkaidő érdekében tavaly is volt mozgalom a banktisztviselők között, de eredményre nem vezetett. Nem hinném, hogyha most újra felvetik a kérdést, az osztatlan munkaidőt Aradon életbe léptetnék. Az üzleti élet, a kereskedelmi forgalom nálunk nem olyan, mint például Franciaországban, ahol nemcsak a bankok, hanem általában a pénzügyvilág az ilyen rendszerhez szokott hozzá. Nálunk az üzletemberek 12 órától 2-ig nem foglalkoznak üzleti ügyekkel, viszont pedig — különösen kereskedőknek, iparosoknak, vidéki embereknek — igen sokszor van dolguk, még pedig sürgős dolguk délután a pénzügyintézetekkel. A motoros közlekedés mellett nálunk a vidéki ember leginkább délután intézi és intézheti el ügyeit. Franciaországban még az étkezési rendet is az osztatlan munkaidőhöz képest állapították meg, nálunk ilyenmiről szó sem lehet. A pénzügyintézeteknek alkalmazkodni kell a közönség üzleti szokásaihoz és érdekeihez.

Ezzel szemben egy másik takarékpénztári vezérigazgató így nyilatkozott:

— A tisztviselők mozgalmát, ha az csak a nyári hónapokban — június, július és augusztusban — kívánja az osztatlan munkaidő behozatalát, helyesnek tartom. A nyári hónapokban a közönség reggel nyolc órától déli egyig amugy is elvégzi üzleti ügyeit. Némelyek ez szemben azt hozzák fel, hogy azok a hivatalnokok, akik csak délelőtt dolgoznak, nem tudnák ügyeiket a banknál elvégezni. Ez azonban nem épen úgy áll, mert ezek a hivatalnokok ma is legtöbbszörre levélutján intézik el ügyeiket a bankkal. Budapesten a börze akadályozza az osztatlan munkaidő behozatalát, nálunk még ez az akadály sincsen.

Ami most már a mozgalom jövőjét illeti, arra vonatkozólag tisztviselői körökből úgy értesültünk, hogyha maguk a tisztviselők konkrét megállapodásra jutnak ebben az ügyben, kérelmüket közölni fogják az intézetek vezérigazgatóival és közbenjárásra fogják kérni őket az intézetek igazgatóságánál.

MULATSÁGOK.

(=) A világi polgári olvasó- és daloskör e hó 16-án a Bohus Szögyény Antónia emlékére állítandó szobor javára fényesen sikerült táncmultságot rendezett. Bohus Szögyény Antónia emléke, aki jótékonyága által aranybetűkkel örökíté meg nevét a történelem lapjain, valóban megérdemli Világos részéről, hogy impozáns szobor hirdesse nemeslelkűségét. 2038

(=) A Fehér Kereszt parkünnep. A Fehér Kereszt egyesület május 31-iki ünnepélyének rendező bizottsága dr. Mülek Lajosné társelnök iktásán ma ülést tartott, mely alkalommal az ünnepély végleges programját megállapították, valamint a védnőket felkérték. A rendező bizottság gróf Károlyi Gyuláné elnökével és dr. Mülek Lajosné társelnökével az élén mindent elkövet, hogy az ünnepélyen a közönség kitűnően és főleg minden anyagi megterhelés nélkül szórakozzék meg, hogy a tombolajátékról értékes nyereménytárgyakat vihessen haza. Az ünnepélyre költségkímélés céljából külön meghívókat nem bocsájt ki a bizottság, csupán falragasszon hívják meg a közönséget. A netán szükséges felvilágosításokat dr. Mülek Lajosné elnök és Zabor Andor aljegyző készséggel megadják.

Letartóztatták az elzüllött gavallért.

Lippáról Aradra hozták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 20.

Mai lapunkban megírtuk, hogy *Koncz Elek* honvédszázár őrmestert milyen furfangos módon rabolta ki éjjeli vendége, *Junger Béla*. A száznegyven korona, amelyet a betöréses lopásból származott ékszerekért kapott az elzüllött fiatalember, nem sokáig boldogította. Már ma az aradi rendőrség börtönében ül s holnap átadják a királyi ügyészségnek, mely megindítja ellene a törvényes eljárást.

Rendkívül érdekes az elzüllött ifju letartóztatásának története. Az aradi rendőrség a huszárőrmester előadása alapján első sorban a fővárosi rendőrséget figyelmeztette sürgönyileg a bűntényre. Megküldötte *Junger* pontos személyleírását s a nyomozáshoz szükséges egyéb adatokat. A fővárosból persze a betörőről hír nem érkezhett, mert ma délelőtt a *lippai* csendőrség egyik csendőrének ügyessége folytán sikerült *Junger* Bélát letartóztatni.

A déli órákban Lippáról a csendőrségtől jelentették az aradi rendőrségnek, hogy egy idegen ifju tartózkodik Lippán, aki valószínűleg *Junger* lesz. Azt mondták, az *Aradi Közlöny* tudósításából értesültek *Junger Béla* viselt dolgairól és azt hiszik, hogy a tudósításban közölt személyleírás teljesen reá illik a Lippán tartózkodó fia talemberre. A gyanus egyén a jelentés idején egyik vendéglőben vígan *kuglizott* egy nagyobb társasággal. Irásos intézkedést kért a csendőrség *Green* Nándor tb. főkapitánytól, minthogy sem telefon parancsra, sem hírlapi tudósítás alapján senkit letartóztatni nem lehet. A főkapitány erre sürgönyileg hagyta meg a *lippai* csendőrségnek, hogy a megfigyelt fiatal embert tartóztassák le, szólítsák fel igazolásra és a szükséghez képest szállítsák be Aradra. A csendőrség a sürgöny vétele után fogantatosította a parancsot és *Junger Béla* délután négy órakor már az aradi rendőrség foglya volt. Elfogatásakor szürkekockás nyári ruhát, szalmakalapot és félcipőt viselt.

Megérkezte után azonnal maga elé szólította őt *Green* főkapitány. *Junger* megtört hangon, alig halhatólag susgta maga elé:

— *En követtem el a lopást az őrmesternél.*

Mikor ez a fontos körülmény meg volt állapítva, a főkapitány kihirdette előtte a letartóztatását elrendelő határozatot s elrendelte megmotoztatását. A lopott ékszerek árából már csak három korona volt *Junger*nél, aki az éjjel Lippán nagy dáriót csapott a pénzből.

A tárcájában azonban olyan iratokat találtak, amelyekből arra lehet következtetni, hogy az aradi kívül még más bűnök is terhelik a jobb élethez szokott fiatalember lelkét. Volt abban egy levél *Lengyel Zoltán* dr. és *Győző Imre* dr. ügyvédi irodájából. A levél tartalma arról szól, hogy az ügyvédek nem vállalhatják el *Junger*nek a *kecskeméti törvényszék előtt való védelmét, csak abban az esetben, ha ötszáz korona előleget ad.* A rendőrség táviratilag kereste meg a *kecskeméti törvényszéket* és arra kérte, adjon *Junger-*

nek az ott folyamatban lévő ügyéről felvilágosítást, mert valószínű, hogy valami nagyobb szabású bűnügyről van szó. A főkapitány ugyanis azt hiszi, hogy *Junger utazó vasuti tolvaj.* Nála talált sürgönyök, különböző vasuti menetrendekből kivágott és vonatközlekedések kombinált összeállítását ezt sejtetik. Azért mindaddig, míg a *Junger* előéletére vonatkozó összes pozitív adatok nem lesznek együtt, a részletes kihallgatást nem is teljesítik.

Junger a mai előzetes letartóztatás alkalmával a rendőrségen is úgy nyilatkozott, hogy *előkelő fővárosi fogorvosnak a fia. Édes atyja az ő állítása szerint évente harminc—negyven ezer koronát keres.* Elmondotta, hogy a betörést megelőző napon is Lippán tartózkodott, ahol rokonai és barátai vannak. Hogy miért követte el a betörést, arra nézve még nem hallgatta ki a főkapitány.

LEÁNYRABLÁS.

Kedves Ilonkám, megígértem Neked, mikor elmentél Aradról, hogy minden érdekes eseményről pontosan beszámolek. Legyen tanúsága ezen levél szótartásomnak és annak, hogy a te barátnőd minden szerény gondolatát közli veled. Szerények ezek a gondolatok, mondom, mert ilyenkor, amikor a naptár dacára már nincs tavasz és még nincs nyár, velem és körülöttem semmisen történik. Beleütem hát az orromat mások ügyeibe annál is inkább, mert úgy látom, hogy manapság mindenki így cselekszik és ekképen cselekedvén, mindenki bölcsnek és a köz érdekében dolgozónak hiszi önmagát.

Irok pedig neked arról, amit ma az aradi újságokban olvastam. Egy kis leányrablási história ez, szóval valami olyanféle, amit mi a második felsőben tanultunk a rómaiak történetében a szabin nőkről, meg a harmadik felsőben a földrajznak „Népszokások” című fejezetében a románokról. [Hiszen emlékezhetek, hogy a római hősök a nagy nőhiány következtében százával rabolták el a szép szabin lányokat, amint azt az iskolánk gangján egyik fali tábla szemléltetően ábrázolja és hogy a földrajzunk tanítása szerint a román legények egyszerűen kocsira, sőt szekérre ültetik szívük választottját és teszik feleségeiké. Hát ezt mind tudtam én is, de a rómaiak olyan régen éltek, hogy azóta ezt az üdvös szokást hívesztetnek gondoltam, ami pedig a földrajzban áll, azt rendszeren nem hisszük el, tekintve különösen, hogy ottan Arad az Alföld egyik gócpontjának és legvárosiasabb városának van feltüntetve, én pedig azt sokszor a földkerekség legunalmasabb falujának találom — mondom tehát mindezen okoknál fogva egészen a mai napig nem hittem a leányrablás létezésében. Most azonban egy *Barna János* nevű ur és egy *Dán Anna* nevű hölgy históriája után kénytelen vagyok hinni a nagyszerű népszokás érvényében. *Barna* ur ugyanis Gájban megszerette egy ottani gazda szép leányát és mert az nem szerette őt viszont, egyszerűen — elrabolta, kocsira ültette, néhány napig magánál tartotta és csak akkor vitte haza szüleihez, mikor a megrémült leány — vagy most már asszony? — beteg lett. (Mellékesen megjegyezve: ez az utóbbi nem nagyon bátor és nagyon lovagias cselekedet volt tőle. Ha már elrabolta a leányt, egy kis betegség miatt nem illet volna visszavinnie.)

Ime tehát itt nálunk tényleg történt leányrablás. Ez az eset engem annyira érdekelt, hogy otthon az ebédnél szóba hoztam. Apám erre kijelentette, hogy a leányrabló urak lovagiatlan

és gyáva emberek, aminek én az ellenkezőjét állítottam. Erre azután az apám elkezdett magyarázni valamit az anyámnak az emberi, különösen pedig a férfiúi erkölcsökről és arról, hogy a leányrablók a mai modern világban az előkelők között is igen számosan találhatók. Amennyire ebédközi értekezésükből megérthettem, a modern leányrablást ő így értelmezte:

A mai leányrablók nagyon sokban meg egyeznek azokkal a kalandorokkal, akik kocsin ragadják el szívük választottját. Nem is szólva azokról, akik ha nem is kocsin, de gyorsvontaton szöktetik meg imádottjukat, mert azoknak a nagy hozományuk — legalább a lovag ur helyzetéhez képest nagy — és az apa ezért nem hajlandó beleegyezni a házasságba — ismétlem, nem is szólva ezekről, akik így kompromittálva a leányt, csikarják ki a házasságot: van egyéb módja is a leányrablásnak. Leányrablás például a leánynak — mindig a gazdagabb leányt érve — kompromittálása a tüzes udvarlás útján, amivel néha a kompromittálásnak olyan módja járhat, amelyet mással, mint házassággal jóvátenni nem lehet. A leányrablásnak ezt a módját apám a legsúlyosabb szavakkal bélyegezte meg, amit anyám is a legnagyobb helyesléssel fogadott. Kifejtette, hogy ez teljesen egyenértékű például a gáji esettel, amelynél — mondotta — bizonyára a leányrabló urnak is az volt a célja, hogy a jó módú apa beleegyezését ilyen kompromittáló módon utólag csikarja ki.

Ilyenképpen oktattak ki engem — kedves barátnőm — a modern leányrablás tanából. Mondhatom Neked, ha már rablásról van szó, én inkább a gáji módszert tartom nagyobbra, mint a modernt. Az legalább bátor és regényes, míg ez inkább gyáva és a leány gyengeségére számító. Sajnos, hogy a mai világban már nem nagyon lopják a lányokat és ha lopják is, a gyávábbik módon teszik. Ez mindenesetre szomorú a mai férfiakra nézve és e szomorú ténynek konstataálásával zárva leveletem, csikol barátnőd

Erszi.

A levelet feltörte:

Betta.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Schmidt-cirkusz. Mifőta a Sidoli cirkusz néhány évvel ezelőtt Aradon járt, azóta niveau tekintetében nem volt alkalmunk az aradi közönségnek olyan kiváló cirkuszt látni, mint a Schmidt-cirkusz, amely most a Béla téren kezdte meg előadásait. Ez a cirkusz a művészek és attrakciók tekintetében elsőrangú úgy, hogy a fővárosban is megállhatná a helyét. A társulat válogatott jó erőkből van összeállítva, élén *Schmidt M.* igazgatóval, aki a magas iskola-lovaglás terén aratott a ma esti előadásán szép sikert. A közönség, amely zsefolásig megtöltötte a cirkusz helyiségét, rajta kívül még sok elismerésben részesítette a társulat többi ügyes tagjait, így: *Osman* francia szokét, aki két orosz agárral együtt fényes szokélovaglást mutatott be, *Fatima* és *Omdr* arabs fogószállítáncosokat, a kéz-akrobata *Zsilinszki*-testvérséket, *Elvira* globusz művésznőt, *Lauger* légiornász-családot, főleg pedig *Kosztá* kisasszonyt. — Zajos derűtséget keltek *Alex* és *Ferri* bohócok, akik kedves mutatványaikkal légshajón is a maguk zsenialitásának adtak kifejezést. Sok tapsot kapott *Schmidt* Sándor, az igazgató fia, aki lóháton az ugró-iskolát mutatta be és az igazgató neje, aki lódomitással ért el zajos sikert. Tetszetek végül a *Reulow* zeneművészek is. A cirkusz, amelynek dicséretére legyen mondván még, hogy minden tagja magya-

ral beszél, néhány hélig marad Aradon és ez alatt az idő alatt bizonyára számíthat a közönség párfogására.

* **Dráma a góeserekben** Az Uránia színház igazgatósága ismét gyönyörű műsort állított össze, amelyben az élet legérdekesebb részletei, kezdve a „Kocavadász” izletes humorától, a glecserek hazájának megrendítő drámájáig felhalálhatók. A rengeteg magasságu hegyek amelyek már nem egy embernek életét vették el, ismét áldoratot követeltek. Egy ily minden részletében érdekes képen kívül még számos humoros és tanulságos kép szórakoztatja a közönséget, amely különösen az utóbbi időben rendkívül érdeklődéssel jutalmazta az ország mozgófénykép színházai közül magasabb nivón álló — Urániát.

* **Az Uránia színház szenzációja.** Bámulatos képeket szerzett be műsorán *kívüli* számoknak az Uránia színház igazgatósága. Az egész világon valósággal kapkodják a világhírű amerikai detektív, *Nick Carter* emlékiratait, melyek szenzáció tekintetében a híres Scherlock Holmest is felülmulják. Amerikában szenzációs mozgófénykép készült *Nick Carter személyes* közreműködésével. Ezt a mozgófényképet hozatta meg az Uránia *Amerikából* és Magyarországon először Aradon kerül bemutatásra. A műsor másik külön szenzációja a tékozló fiú, mely *Nick Carterral* együtt csütörtökön kerül először bemutatásra. Ilyen szenzációs képeket eddig még Amerikában sem produkáltak.

* **Velencei utbaigazító.** A Velencébe mindinkább nagyobb számban utazó magyar közönség használatára, egy igen praktikus kis füzetet adott ki az Eggenberger író könyvkereskedés. Az idegennek teljes tájékozást nyújt szállodák, látnivalók stb. tekintetében ezen térképpel ellátott 80 filléres füzetke, mely minden könyvesboltban kapható.

ARADI KABARET.

Arad éjjel.

— Éneklék a Központi szálló orfeumában. —

Legigazibb örömdöm:
Idegen, ha ide jön
Kalauszolni őt mindenféle.
A Szabadság-téren áll
Saobor, amely imponál;
Jöjjön a Hungária elé,
Korróra jár Ázuszika
Őt szól rezes muzika,
A többit nem is említem;
S ha neki is konvenál,
Amikor az éj leszáll
Kitűnő helyekre vezetem.
(Látta-e a Baross-parkját éjjel?)
Jöjjön velem, nézzünk kissé széjjel,
Ne töltsé az éjszakáit alva,
Igy lesz csak Aradunkról fogalma;
Nem kell a nap ragyogó sugára,
Epedve vágyom én az éjszakára
Asért zengem tele tődös kéjjel:
Milyen szép, milyen szép vagy
Szép Arad mily mesés szép vagy éjjel.]

H, az óra hétre jár,
Kapu előtt kocsi vár
Es a Csálába külfetünk.
Es ha minden jól megyen
Félkilencre öregem
Már az orfeumban lehetünk;
S ha már látunk eleget,
A kis Laci gyereket
Hallgatjuk a kávéházba bent.
Olyan szépen húzza ő,
Velünk dalol egy két nő.
S így hódítjuk meg az idegent.
(Látta-e a Baross-parkját éjjel stb.)

Es ha már a hang heves,
Jön a fekete leves.

Rónai A. eszem a kuzád;
S hogy a bájos idegen
Ne maradjon hidagen
Megnőzzük a „Mozi” színházát.
Az én kedves pasasom
Szép csendesen eloson
Oldalán egy nécske is halad,
S másnap, mikor újra kel
Csak egy nőtát énekel.
Mely még emlékében megmaradt:
(Látta-e a Baross-parkját éjjel stb.)

Válság az Aradi Torna-egyesületben.

Felosztatják az evezős alosztályt?

A választmány határozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 20.

Hírt adtunk egy ízben már arról a válságról, amely az egyik legtekintélyesebb sport-egyesületet, az *Aradi Tornaegyesületet* fenyegeti. Azok az ellentétek, amelyek az egyesület konzervatív irányu választmánya és az egyesület egyik alosztálya: a *Rajta* evezős-klub tagjai között különösen az utóbbi időben felmerültek, előreláthatólag szakadásra fognak vezetni.

A tornaegyesület választmányának tulme-rev álláspontja a különböző sportkérdések terén egy ízben már nagy veszteséget okozott az egyesületnek. Az aradi atletikai klub tagjai ugyanis azelőtt teljes számmal a tornaegyesület kötelékébe tartoztak és a vidéki, valamint az országos versenyeken több ízben kiűntették magukat, ezzel is növelve a tornaegyesület jó hírnevét. Néhány évvel ezelőtt azonban az egyesület fiatal és agilis tagjai újabb testedző sportágakat: futballt, birkózást, gerely- és diszkoszvetést akartak meghonosítani, amelyet a vezetőség, élén *Nagy Sándor* tornatanárral, az egyesület művezető titkárával — érthetetlen okokból nem engedélyezett. Sokan emiatt kiléptek az egyesületből és megalapították az atletikai klubot, amely azóta igen szépen virágzik.

Most az evezős alosztályi gyűlt meg a vezetőség baja. Ennek az alosztálynak körülbelül negyven tagja van. A tornaegyesület választmánya minduntalan beavatkozik az evezősök dolgába, jöllehet a választmányak a leg egy-két tagja ér: az evezéshez. Igy olyan lehetetlen utasításokat és rendeleteket adnak ki, a melyeket az evezősök, ha az evező sport eredményes gyakorlását óhajtják, nem teljesíthetnek. A vezetőség erővel elzárkózik a bajok ama egyetlen helyes megoldásától, hogy az evezős alosztálynak autonómiát adjon, a választmányi ülés *pedig tegnap alapszabályellenesen* azt határozta, hogy az evezős alosztálynak *nyolc napig ultimátumot* ad, hogy nyilatkozzék, hajlandó-e a csónakokat és az összes felszerelést az egyesülettől megvásárolni. A választmányak az a szándéka, hogyha az alosztály a csónakokat nem veszi át, az *összes tárgyakat áruba bocsátja.*

Nagy Sándor titkár a választmány e határozatát hétfőn délután közölte az alosztály tagjaival és ez alkalommal kijelentette, hogy *már érintkezésbe is lépett a győri és soproni evezős egyletekkel, felajánlva nekik az aradi torna-egyesület evezőeszközzeit.*

Az evezős alosztály tagjait a legnagyobb mértékben meglepte a választmány e határozata,

amelynek hozatala nem állott hatáskörében. Az ügyet rendkívüli közgyűlés elé viszik, hogy ott döntsének az evezős alosztály fenntartása vagy megszüntetése ügyében. Sokan azon a nézeten vannak, hogy az alosztály felosztását a közgyűlés sem határozhatja el, mert az alapszabályok harmadik paragrafusa határozottan előírja az egyesület célját: a tornázás, vívás, evezés és általában a testedző gyakorlatok minden nemének tanítását, gyakorlását és előmozdítását.

Igazán sajnálatos volna, ha a tornaegyesület a testedzés eme leghasznosabb ágát megszüntetné. Az egyesület közgyűlése remélhetőleg módot fog találni az ellentétek elsimítására és a béke helyreállítására.

A kassai kardaffér utójátéka.

Egy évi államfogház a kritikáért.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 20.

A budapesti esküdtbiróság ma rendkívül érdekes izgatási pörrel foglalkozott. Két munkás állott a bíróság előtt katonaság ellen való izgatás miatt és súlyosan el is ítélte őket az esküdtszék. A pörnek nem sablonos a háttere. A cikkeket, amiért a bíróság most elítélte a vádlottakat, abból az alkalomból irták meg, hogy most két éve *Bozics* és *Sartori* kassai hadnagyok karddal összevagdalták *Seress* Imre lapszerkesztőt, *Klein* Lipót nyomdászt pedig agyonszurták. A hadnagyok ezért 3—3 napi kaszárnya fogságot kaptak; az a két munkás pedig, akik egy anarkistalásban az esetet megkritizálták, ma *egy évi*, illetve *nyolc havi államfogházat* kaptak.

A pörrel a következőket jelenti fővárosi tudósítónk:

A budapesti kir. ügyészség ez év elején *Glücksman* Miksa és *Hermann* Salamon szabósegédek ellen hadserag és alkotmány elleni izgatás miatt megindította az eljárást. *Glücksman* a „*Társadalmi forradalom*” című anarkista lapban, amelynek *Batthyány* Ervin gróf a szerkesztője, a „*Kassai eset*” és „*A katona esküje*” cím alatt, *Hermann* pedig „*Ne öl!*” cím alatt irt cikkeket. A cikkekből a kassai kardaffért bíralták.

„Az emberhez nem méltó, becsstelen dolgot — írta *Glücksman*, — embert ölni. A katonaság formájában szentesített tömeggyilkosság ép olyan gaszott, mint egy közönséges rablóbanda által elkövetett rablógyilkosság.”

„A katona esküje” verses cikk. A „*Ne öl!*” című közleményben a katona hivatását közönséges gyilkosságnak tünteti fel a cikkíró. Felhívja ezért a katonákat, akik azelőtt munkások voltak, hogy erről gondolkodjanak s ehhez képest cselekedjenek, ami az ügyészség szerint — egyértelmű a katonai engedelmeség megtagadására való felhívással.

Ma tárgyalta ezt az esetet *Zsitvay* bíró elnöklésével az esküdtbiróság. A vádlottak védői *Balog* N. Imre dr. és *Ladányi* Imre dr. bizonyítani kívánták, hogy az összes inkriminált állításokat nem a vádlottak irták, hanem *Tolstoy* Leó gróf egyik munkájából citálták. Ezt azonban a bíróság nem engedte meg.

Az esküdtek a vádlottakat bűnösnek mondták ki a hadserag elleni izgatás vétségében, mire a bíróság *Glücksman*nt *egy évi*, *Hermann* Sándort pedig *nyolc havi államfogházra* ítélte.

HIREK.

Hol a báli hajó?

— *Eltűnt 36 képviselő.* —— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, május 20

Megírtuk, hogy *Kacsovics Géza* képviselő bált rendezett a Dunán, az *Albrecht* hajón. A mulatós hajó tegnap este nyolc órakor indult el negyven képviselővel és két államtitkárral és azok hozzátartozóival.

A mulatságot — mint megírtuk — lakomával kezdték s mert a sok pezsgő azt a hitet keltette, hogy az *Albrecht* utasai tengeren járnak, bekövetkeztek a tengeri utazás kellemetlenségei is. A hajóról éjjel után négy képviselő menekült. A promontori állomáson szálltak ki s fogaton hajtattak hazafelé. Köztük *Olay Lajos*, aki jelentette, hogy a hajó utasai még ma délelőtt tíz órakor is táncolnak s *dalolva dicsérik a közoktatásügyi költségvetést*, amelynek tárgyalásán nem vesznek részt. A hajó „menekültjelt” szüntelenül ostromolják kérdésekkel, hogy társaik hol vannak.

Simkó képviselő felesége telefonon kért felvilágosítást férjéről, a tökéletes családapáról, aki a hajón való utazást csak könyvből ismeri. Mindenfelől tudakolják: nem volt-e baj s nem intrikált-e a hadügyminiszter azzal a két dunai monitorral, amely most Budapesten vesztegel?

Délelőtt kilenc órakor Tétényből jelentik, hogy ott a Duna felől muzsikaszóth hallattak és két „*Soh'se halunk meg!*” kiáltást. Ez a jelentés bizodalommal tölt el mindenkit nemcsak a hajó sorsáról, de arról is, hogy „nincs válság.”

— *Időjárás.* A meteorológiai intézet jelenti, hogy e hó 21-én az idő meleg és száraz.

— *A román királyi pár utazása.* Bukarestből táviratozzák: A király és a királyné dunai utazásuk alkalmával meglátogatták az összes román kikötőket és ma Szulinába érkeztek, ahol a kikötőben horgonyzó hajók üdvözlésekkel fogadták őket. A király yachtja fedélzetén fogadta *Nelken grófot*, akit a cár üdvözlésére kiküldött és fél óráig társalgott vele. A király továbbá az európai Duna bizottság delegátusait fogadta. Asztán a király a szárazföldre ment, ahol a fogadtatására épült pavillonban a város polgármestere ősi szokás szerint sóval és kenyérral kínálta meg, kivüle pedig a diplomáciai kar, a hatóságok és az előkelőségek üdvözölték. Nagyszámu embertömeg lelkesen éltette a királyt. A kikötő teljes zászlódiszben van. A királyi pár dunai utazása alatt lelkes ovációk tárgya volt. A felségek holnap Gyurgyevóba utaznak, ahonnan Bukarestbe térnek vissza.

— *Főispáni beiktatás.* *Pancsováról* jelentik: Ma délelőtt folyt le *Nehrebeczky Györgynek*, az új főispánnak ünnepélyes beiktatása. A vasútnál a város nagy küldöttsége fogadta az új főispánt, akit a polgármester meleg szavakkal üdvözölt. *Nehrebeczkyt* a bevonulás alkalmával a város lakossága élénk ovációkban részesítette.

— *Kossuth Ferenc gyengélkedése.* Budapesti tudósítónk jelenti: A reggeli lapok közlik, hogy *Kossuth Ferenc* kereskedelmi miniszter tegnap hirtelen rosszul lett. *Müller Kálmán dr.* főrendiházi tag megállapította, hogy a rosszullétet muló természetű gyomorgörcs okozta. Értesülésünk szerint *Kossuth Ferenc* sokkal jobban érzi magát; fájdalmas görcsei elmúltak, de a mai délelőtti folyamán nem hagyta el lakását. *Müller Kálmán dr.* ma ugy-

nyilatkozott, hogy a miniszter néhány nap múlva teljesen felgyógyul.

— *Aradiak a vasutasok nagygyűlésén.* A ma nap tartotta meg nagygyűlést a vasutasok országos szövetsége Székesfehérváron. A nagygyűlésen sok aradi vasutas vett részt, *Szilágyi Mihály* máv. ellenőr társelnök vezetése alatt. Az országos vasúti munkáviszonyok rendezésének és sérelmeik orvoslásának kérdésénél az aradi kerület javaslata szolgált eszmérmértékül s lett határozattá emelve, ugysszintén a szövetség jóléti ténykedésének fokozása céljából szükségesé vált s a kerületek apasztására vonatkozó indítványa is elfogadtatott olyképen, hogy a kerületek minimális létszáma 500 ban állapíttassék meg. Interpelláció alakjában ugyancsak a nagygyűlés elé került az arad-csanádi vasúti alkalmazottak memoranduma is, melyet a szövetség terjesztett be az acsev. igazgatóságához, amely nagy jóindulattal kezelte ezt a kérdést.

Fias István aradi kalauz igen helyes felhasználásával szőnyegre hozta a laktanyák egészségesebb módon való kezelését s a kalauz kocsi hiányát. A laktanyák higiénikusabb rendbentartását a vasúti főfelügyelőség kiküldötte is helyeselte s a kalauz kocsi szaporítása is a küszöbön van s azok a gyárakból fokozatosan fognak kikerülni. Az egész nagygyűlés tárgyalási menetében általában az aradi kerület vett legélénkebb részt.

Alkalmoszerűnek tartjuk e helyen megemlíteni, hogy az aradi kerület csak a nemrégiben rendezett nagyszabású munkásjubileum ünnepéhez hasonlóan, ismét jubileumi ünnepet tart Vas Izsák orcaival állomás előjáró tiszteletére, ki 32 éve van megszakítás nélküli Orcifalva állomáson, továbbá *Kolozsvári János* acsev. főkalauz tiszteletére, ki az arad-csanádi vasútnál az első kalauz, aki megérte a 25 éves szolgálati időt. Az előbbinek jubileumi ünnepélye június hó 14-én lesz Orcifalván az egész község bevonásával, az utóbbinak folyó hó 23-án *Kovács és Novotny* vendéglőjében lesz megtartva.

— *A bécsi egyetemi hallgatók tüntetése.* *Bécsből* jelentik: Az egyetemi aulában és az aula előtt ma nagy tüntetések voltak. Délelőtt tízenegy óra tájban érkeztek az egyetemre a katolikus diákszövetség tagjai. Erre nagyon izgatótt lett a hangulat. A szabadelvű ifjuság kezdte az összeütközést. Egyszerre csak felhangzott a jelszó:

— *Boszu Innsbruckért!*— *Reváns Grácért!*

A katolikus diákokat körülfogták és kiszorították az aulából. Az egyetem épülete előtt botokkal verekedést kezdtek, mire kivonult a rendőrség és a tüntetőket szétszórta. Több letartóztatás történt.

— *A nagyváradai főügyész Aradon.* *Staniszlavszky Adolf* kir. főügyész hétfőn Nagyváradról Aradra érkezik és az ügyességen körülbelül nyolc napig hivatalvizsgálatot tart.

— *Kornfeld Zsigmond ünneplése.* Budapesti tudósítónk jelenti: A tőzsde ma nagy ovációt rendezett *Kornfeld Zsigmondnak* abból az alkalomból, hogy lemondását visszavonta és továbbra is megtartja a tőzsdetanács elnöki állását. *Simon Jakab* tőzsdei alelnök üdvözlő szavaira *Kornfeld* kijelentette, hogy legalább addig megtartja állását, míg a tőzsdereform megoldást nyer. Az új törvény megalkotása elé nyugalommal, hittel és reménnyel néz. Sikertelt neki információkat szerezni épen a legközvetlenebb forrásból és örvedetesen konstatálja, hogy a tőzsde hazafias törekvéseit lassan-lassan azok a körök is méltányolják, amelyek sajnálatos félreértés folytán a tényeket ferdén ítélték meg. *A tőzsde autonómiaja fenn fog maradni* és teljes cselekvési szabadsága lesz,

legfeljebb, — ami csak megtiszteltetés, — a kormány kellő felügyelete fog szigorubbá válni. Az ünneplés után a tőzsdetanács tagjai *Simon Jakab* alelnök vezetésével *Wekerle* miniszterelnököt keresték fel és megköszönték neki, hogy ő is igyekezett *Kornfeldet* maradásra bírni.

— *Aradon átvonuló ezred.* A császári és királyi 4. közös huszárezredet, mint megírtuk, Nagyszébenbe helyezték át az eddig ott állomásozó és most Bécsbe áthelyezett 1. számú közös huszárezred helyére. A negyedik ezred épenugy, mint a nagyszébeni, *Lóháton* teszi meg az utat Bécsből Nagyszébenbe. Április hó 27-én indultak el az osztrák császárvárosból és hosszú újukban tegnap érkeztek meg *Battonyára*. Onnan egy szállást készítő csapat ma Aradra jött, holnap pedig az egész divízió megérkezik ide. Ez az ezred különben *Lugos vidékéről* sorozott katonákból áll.

— *A zágrábi diáksztrájk.* *Zágrábról* jelentik: Az egyetemet ma újból megnyitották. Egy félhivatalos jelentés szerint a diákság abba hagyta a harcot. Tény azonban, hogy ma egész délelőtt nyolctól tizenkét óráig *egyetlen diák* jelentkezett *beiktatásra*.

— *Haragos női deputáció Apponyinál.* *Budapesti* tudósítónk jelenti: A közoktatásügyi miniszteriumban *Apponyi Albert* kultuszminiszter előtt egy tanítónőkből álló küldöttség tisztelettel, amelynek szó-noka nagyon narcias beszédet tartott.

— *A tanítói törvény reánk nézve nagyon sérelmes.* Még se járja, ami velünk történt. *Mi egyenesen be vagyunk csapva.* Ahelyett, hogy emelték volna a fizetésünket, még kevesebbet kapunk.

— *Apponyi megharagudott és azt mondotta:*

— *Kedves hölgyeim* így nem hallgatom meg a panaszukat. Tessék más hangon beszélni.

Az intésnek meg lett a hatása, a tanítónők szó-noka enyhébb hangon beszélt, mire a miniszter megígérte, hogy teljesíti a kérelmet. Azután e szavakkal bucsuzott a deputációtól:

— *Lássák, hölgyeim,* így kellett volna kezdeniök is.

— *Capdebó ezredes arcképe.* Az aradi Kaszinó a napokban tartotta éves közgyűlést, amelyen elhatározták, hogy a Kaszinó számára megfestetik *Capdebó Géza* nyugalmazott huszárezredes fényképét. A Kaszinó elnöksége már meg is bízta *Balla Frigyes* aradi festőművészt a kép elkészítésével.

— *Megszűnt a budapesti hentesek sztrájkja.* *Budapesti* tudósítónk jelenti: A hentesegédek sztrájkjában a mai napon fordulat állott be. A békéltető bizottságnak sikerült egy olyan kompromisszumot létesíteni, *a melyet holnap mindkét fél elfogad.*

— *A brassói román tanulók tüntetése.* Brassóbról jelentik: Az itteni román főgimnázium és felső kereskedelmi iskola tanulói este-tendők óta titokban megkoszorúzzák *Murcslanu András* román költő sírját, a ki a románok forradalmi dslát, a *Desteaptete Romane-t* írta. A sírra helyezett koszorú szallagja mindig a román állami színeket viselte. Ez a koszorúzás az idén is megtörtént s a brassói rendőrség tegnap délután előállított ebben az ügyben tizenhét tanuló. Minthogy ezek egytől egyig tagadták, a főkapitány főlhívta a gimnázium igazgatóját, hogy negyvennyolc óra alatt jelentse be a tetteseket, különben az intézet ellen indít vizsgálatot. A koszorúzást megelőzőleg a város különböző helyein naponta román nem-

seti színű zászlókat tűztek ki a rendőrségen kihallgatott diákok sípkáinak bélelése szintén román nemzeti színekből volt összeállítva.

— Kormánybiztosok a román iskolákban. Metlanu metropolita értesítette az alája rendelt papságot és tanítókat, hogy János Benedek dr. kormánybiztos minőségben a hó 18-án kezd megvizsgálni az érsekség területén lévő román iskolákat. — Az aradi püspökség területén lévő román iskolák megvizsgálására a közoktatásügyi miniszter kormánybiztos minőségben Slegescu J. dr. tanárt küldte ki.

— Az aradi máv. dalegylet zászlószentelési ünnepélye Nagyszabásúnak és szépnek ígérkezik a pünkösdi vasárnapján tartandó zászlószentelési ünnepély. A dalegylet elnöke ma délután bemutatta Károlyi Gyula gróf főispánnak az ünnepély részletes programját, melyet a főispán jóváhagyott. Eszerint a dalegylet előző este a város több notabilitását szerenáddal fogja megfeszíteni. Pünkösdi vasárnapján reggel 9 órára a Baross-parkba gyülekeznek a koszorúspárok, ahol a küldöttségileg meghívott zászlóanyát a dalegylet védnöke, Sztarkovits Miklós üzletvezető fogja fogadni. — A menet az Andrassy-uton halad a templomba, a honnét a be-szentelés után a Baross-parkba tér vissza. Itt fog történni a szeged beverése, délből banket, délután a Szabadság-szobor előtt ünnepély 400 dalos részvételével. Itt az ünnep beszédet Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő fogja tartani. Délután 5 órakor a vendég dalárdák a Baross-parkban hangversenyt rendeznek; este táncvigalom lesz.

— A jegyesek Albuma és az aradi kereskedők. Az aradi kereskedők egy része ma különös ügyben járt a rendőrség előtt. Elmondták, hogy néhány nap előtt fölkereste őket egy Horváth nevű egyén, aki a Budapesten megjelenő *Jegyesek Albuma* részére gyűjtött hirdetésekkel. Azt mondta, hogy az albumot Aradon minden jegyespár részére megküldik s a hirdetés minden oldal után annyiszor husz fillért díjat, néhány címre az albumot megküldik. A kereskedők egy része alá is írta a megrendelő ívet, amelyen azonban az albumot kiadó vállalatnak lakás címe és minden közelebbi ismeret jele hiányzott. Ez, valamint más körülmények az illető kereskedők előtt aggályokat keltek a vállalat megbízhatósága iránt s ezért ma fölkeresték Horváthot — aki némely helyen Horn-nak is szerepel — s kijelentették, hogy a hirdetését visszavonják és kérik, hogy a megrendelő ívet adja vissza. Horváth azt felelte, hogy a megrendelő íveket nem adhatja vissza, mert azt az „alvállalkozónak” adta át, aki arra neki előlegét is nyújtott. Az érdekelt kereskedők erre megjelentek Török Lajos rendőrfogalmazónál s oda főtávták Horváthot, aki előtt kijelentették, hogy a felmerült okok folytán a megrendeléstől visszalepnek s a ki nem adott megrendelő ívek alapján esetleg támasztandó követeléseket nem fogják elismerni.

— A szombathelyi tifusz. Szombathelyről jelentik: A tifusz most már csak szórványosan jelentkezik. Az alispán által május 18-án kiadott jelentés szerint bejelentettek még több megbetegedést a fegyházból és 15 gyógyulást. Összes megbetegedés 471, halálozás 41, gyógyulás 241. Beteglétszám 189. A belügyminiszter táviratban értesítette az alispánt, hogy a szakembereket a szombathelyi vízvezeték sorsának megtárgyalása végett 20-ára a belügyminisztériumba összehívta. Az értekezleten Szombathelyről Herbst Géza alispán és Brenner polgármester vesznek részt.

— Vidéki zsurnalisztika. Ma indult meg Szegeden „Szegedi Estilap” címen az első esti ujság. Az új estilapot Balassa József szerkeszti. — Eger-

ben „Egri Ujság” címen politikai napilapot indítottak. A lap szerkesztője Tóth Zoltán, a „Szegedi Híradó” volt szerkesztője.

— Zarándokok katasztrófája. Brüsszelből jelentik: A Patriote jelentése szerint egy vonat, amelyen 200 zarándok volt, a Montagu és Tu rehoud közötti úton kisiklott. Egy utas életét veszítette, hatan megsebesültek.

— A Marosból kifogott holttest. Mondoriak községben a Marosból egy már foszlásnak induló ismeretlen női holttestet fogtak ki. Az előjáróság jelentést tett az aradi ügyészségnek, amely a holttestet lefényképezte, aztán eltemette.

— Hármás ikrek. Nem mindennapi esemény történt az aradmegyei Zaránd községben. A mai napon ugyanis Bokoscs Jánosné román aszony hármás ikreket szült. Mind a hárman fiúk. Az anya és gyermekei a legjobb egészségnek örvendenek. A szülési műtetet Werner Miklós dr. községi orvos végezte nagy sikerrel.

— A cement szállókarók. Megírtuk, hogy Dániel Dezső aradi mérnök cement szállókarókat talált föl, amelynek értékesítésére most részvénytársaság alakul. A részvénytársaság iránt széles körben nagy érdeklődés nyilvánul meg s nagyban folynak a jegyzések. A praktikus szállókarók közül néhány Kovács Soma gazdasági gépraktárában látható, továbbá az aradmegyei gazdasági egyesületben és a Salacz-parkban, ahol már több ilyen karót levertek. A feltaláló Dániel mérnök különben vasárnap délelőtt a városháza emeleti tanácstermében előadást tart a karókról a szállósgazdák egyesületének meghívására.

— Örömeben megőrült. A napokban nevezte ki a verseci járás főszolgabírája a temeskutasi kéményseprő kerület mesterévé Kumpf János kéményseprő segédet. A különben derék, józan emberre huszévi segédeskedés után oly nagy hatással volt sorsának jobbrafordulása, hogy örömeben megőrült. E hó 11-én eltávozott hazulról és csak 14-én tért vissza. Felesége rögtön értesítette a rokonságot, hogy férje igen különösen viselkedik és összefüggéstelenül beszél. A rokonság nem nagy fontosságot tulajdonított Kumpf elméleti zavarának és ki-ki munkájára ment. Kumpf ekkor magára maradvány egy pohár marólugban két csomag kénygufát föloldott és ezt megitta. Életben maradásához nincs remény.

— A Weitzer János gép-, waggony- és vasöntő részvénytársaságnak az 1907. évtől ujjonnan kibocsájtott és teljesen befizetett részvények, az ideiglenes elismervények beszolgáltatása ellenében ugyanott kiadatnak, hol a befizetés teljesítve lett és pedig: Aradon az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál, Budapesten az Angol Osztrák bank fióktelepénél és Bécsben Schoeller & Co. bankháznál.

— Tragikomédia. Flonta Péter, Muszinya Györgyné s ennek Péter nevű suhanc fia a kijelenő községi kocsmából tértek haza tegnap bepálinkázva. Utközben Flonta minden áron össze akart venni Muszinyánéval és fiával; már majd tetlegességre kerülhetett volna a dolog, mikor ezek megrohanták s dühöngésben akként tették ártalmatlanná, hogy Muszinya Györgyné egy keze ügyébe eső hegyes fával Flontának a jobb szemét szurta ki, míg fia balfüvét tőből lebarapta.

— Katonák öngyilkossága. Eszékről jelentik egy táviratunk: Száva Bródban tegnap az ott állomásozó 89. debreceni házi ezred két katonája öngyilkosságot követett el. Az egyik egy robogó vonat elé vetette magát, amely agyon-gázolta, a másik a várkaszárnnyában szolgálati

fegyverével vetett véget életének. Az öngyilkosság oka még eddig ismeretlen.

— Elfogott rablógyilkos. Zimonyból táviratozzák: A magyar hatóságok megkeresésére sikerült Szerbiában Alexinac városában Mandics Milos csurogi illetőségű többszörös rablógyilkost elfogni. Mandicsot több ember meggyilkolása után elfogták, de a csendőrökkel elvette a fegyvert és rájuk lőtt, aztán Szerbiába menekült. Most elfogták és a belgrádi rendőrség átadta a magyar csendőrségnek.

— Szélhámos házaspár. Budapestről jelentik: A rendőrség köröző levelet bocsátott ki Havas (Hoffenreich) Pál és neje, született Krauss Katalin ellen, alaposan gyanúsítva azal, hogy Budapesten Weigl József tulajdonát képező és vezetésükben levő „Merán” kávéházat Sabeg Gyulának eladták 400 koronáért s a pénzt maguknak megtartották. Mintán a panaszos Weigl nem adott megbízást a kávéház eladására, feljelentésére a rendőrség most mindenfelé keresi a megszökött házaspárt.

— Rablók egy kastélyban. Schwerinből jelentik: A zetekendorfi birtokon tegnap éjjel két betörő jelent meg és behatoltak a kastélyba, melyben a birtok tulajdonosa, Buch egyedül lakik. Buch csak akkor ébredt fel, amikor a rablók már hálószobájában voltak és elkezdték őt megkötni. Az egyik rabló revolvért szögeztette a védtelen embernek és lelövélssel fenyegette, ha mukkanni mer. Cinkostársa ez alatt átkutatta a lakást és a két rablót, miután 4000 márká készpénzt, a takarékpénztári könyveket és az értékpapírokat zsebre vágta, nyomtalanul eltűnt, anélkül, hogy fölismerték volna őket.

— Öngyilkos munkás. Nagyhalmágyról jelentik tudósítónk: Báncs János honcslorilakos, 22 éves legény a gurahonci erdőben régebben szerencsétlenül járt. Egy fatörzs leűtötte és eltűlögva munkaképtelenné vált. Ez annyira elbusította a legényt, hogy ma Gurahoncon a határban egy fára felakasztotta magát és meghalt.

— Találtatott egy takarékbetét könyv. Bővebbet a kiadóban.

— Valódi angol tennisz verők, tennisz lapdák, futballok, gummi lapdák, házi tornák, bőr és selyem női táskák és mindennemű bőr áruk nagy választékban mélyen leszállított árban kaphatók Hegedűs Gyula kereskedésében Aradon, Andrassy tér 15. 1911

— Fényképezeti készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, a kik a fényképezet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll. cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udv. szállító 1854. óta fennálló fényképezeti eszközök különlegességei áruházat, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi el bérmentve a cég.

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben Vojtek és Weisznál Aradon. 191.

● A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás ●

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényedél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.
Természetes vasmentes savanyúvíz.

● Kapható árványvizkereskedésben vagy a Szinye-Lipóczy
Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfparkpart 8. ●

1901

Cirkusz Schmidt a Béla-téren.

Ma csütörtökön, május hó 21-én

Jour fix előadás.

Kezdeté este 8 óra 15 perckor. 2061

Legujabb divat blousok ... 2.90

Rendkívül nagy választékban.

2044

Legujabb divat pongyolák ... 5.90

RADÓ GYULA női felöltő árúháza.

Taft selyem jupponok ... 6.90

TORVÉNYKEZÉS.

§ VIád képviselő családja. A dévai királyi ügyészség tudvalevőleg bünvádi eljárást indított VIád Aurél orsz. képviselő édesanyji és felesége ellen, mert a bábolnai elemi iskolában a tanulókat a vizsgálat alkalmával a magyar nyelv ellen izgatták. Ebben az ügyben a dévai törvényszék a végtárgyalást május 27-ére tűzte ki. A vádlottakat Pop Justin dr. dévai román ügyvéd védi.

§ Meglopott aradi borkereskedő. Domány József aradi borkereskedő évek óta azt tapasztalta, hogy a vidékről szállított borát rendszeresen megdézsmálják a tolvajokra azonban nem tudott rákacni. A múlt év végén névtelen levelet kapott, amelyben valaki értésére adta, hogy szeptember 9. és 10-én három fuvarosa, névszerint Kilb Pável, Krisán Oauc és Petrán Miklós, miközben Dománynak Muszka községből kocsijukon bort szállítottak, a hordók pecsétjét feltörték és mintegy négy hektoliter bort elloptak. A lopott árut Vank Péter muszka gazdaember rejtette el. Domány a hordókat megvizsgáltatta és a rajtok levő pecsétjeiket tényleg letörve találta, a hordókban levő bor pedig silányabb minőségű volt, mint a vétel alkalmával. Feljelentést tett az aradi ügyészségen, amely lopás büntette miatt a három fuvaros ellen, orgazdaság miatt pedig Vank Péter ellen eljárást indított. A Bittó József elnökele alatt megtartott mai köztárgyaláson a fuvarosok tagadták, hogy a hordókat megdézsmálták volna. A kihallgatott tanúk sem tudták a lopás tényét kétséget kizáróan a vádlottakra bizonyítani, mire a bíróság Kell József dr., Csédly Károly ügyvéd helyettese védbeszède után a vádlottakat felmentette. Kovács József kir. ügyész felebbzett.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Budapest, május 20

Uzlettelen. Amerika hétnyolcaddal magasabb. 15 fillérrel olcsóbb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza májusra	11.23-11.24	11.19-11.20
Buza októberre	10.11-10.12	10.07-10.08
Zab októberre	6.81-6.82	6.77-6.78
Rozs októberre	8.92-8.93	8.77-8.78
Tengeri májusra	6.55-6.56	6.51-6.52

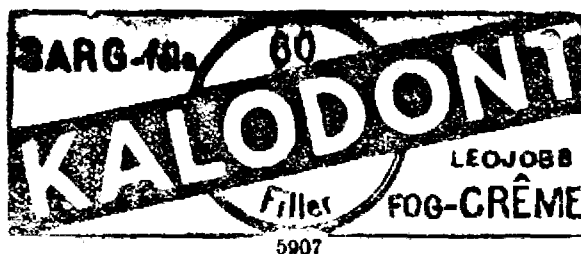
Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	634
Magyar hitelrészvény	750.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

Május 20.

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammmig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 130-132 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammmig terjedő sulyban 132-134 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammmig terjedő sulyban 136-140 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240-260 kilogrammmig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammmig terjedő sulyban — fillérig. Sertéslétszám: Május hó 17. napján volt készlet 36,144 darab, május 18. napján főlhajtatott 220 darab, május 18. napján elszállított 295 darab, május 19. napjára maradt készletben 36,063 darab. A hizott sertés üzlet irányzata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

Május 20.

Fehér kereszt-szálloda. Szücs Fülöp utazó Bécs. — Frankl Kohn utazó Bécs. — Quitner Lajos utazó Bécs. — Kohn Fülöp utazó Bécs. — Zoltoszi gróf Petris. — Wachslar Lajos utazó Bécs. — Stembeck Henrik utazó Budapest. — Weiner Béla utazó Szeged. — Kanitz Géza kereskedő Budapest. — Schnitzer Mór utazó Nagykikinda. — Laszlo Jakab utazó Szeged. — Kovács Márton utazó Budapest. — Leopold Mihály utazó Trieszt. — Pasku Gyula utazó Budapest. — Láng Kálmán utazó Debrecen. — Genczi József utazó Békéscsaba. — Szemerényi István utazó Budapest. — Vitkay Imre százados Szeged. — Vass Sándor utazó Budapest. — Lengyel Sándor közlekedési jegyző Temesváron. — Rónay Henrik kereskedő Brassó. — Rátkai Tivadar utazó Budapest. — Fischer Ernő utazó Budapest.

Központi szálloda. Illés Sándor mérnök Budapest. — Ferencsik Sándor műépítész Lugos. — Nagy Samu mérnök Budapest. — Kenderessy Arpad földbirtokos Déva. — Herskovits Lajos utazó Lugos. — Weisz Samu utazó Temesvár. — Wasch József utazó Budapest. — Horn Béla utazó Budapest. — Waterstein Herman utazó Nagyvárad. — Belo Mór utazó Budapest. — Mayer Pál főfelügyelő Budapest. — Kohn Arnold utazó Budapest. — Ripner Fülöp vállalkozó Szeged. — Buchvald Bernát utazó Budapest. — Marek Mór kereskedő Petrozsény.

Vass szálloda. Harvin Mór utazó Budapest. — Klein E. utazó Prosnitz. — Lusztig Imre utazó Budapest. — Török Zsigfried utazó Budapest. — Komlósi Dezső igazgató Budapest. — Polatssek Pál utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Eisenbach Vilmos utazó Budapest. — László Lajos utazó Budapest. — Beck Ödön utazó Budapest. — Glück Ignác utazó Gyulafehérvár. Hevesi Dusi énekesnő Budapest. — Kettner József vendéglős Arad.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Amerikai és párisi felvételek. Meglepő újdonságok. Műsor 1908. május hó 21-én, csütörtökön:

1. Márciusi szele. Humoros. — 2. Madridi tüzoltók. Látványosság. — 3. Kutyá, mint életmentő Dráma. — 4. Sky-művészet. Humoros. — 5. Utolsó tölteny. Dráma. — 6. Kender. Tanulságos. — 7. Baléset a gecserekben. Dráma. — 8. Levelezőipar Japánban. Tanulságos. — 9. A szabó művész álma. Fantasztikus.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda. Előadások hétköznapokon délután 6 órától kezdve esti 11 óráig.

Előadások vasárnap délután 4 órától kezdve minden órában.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér. Legközelebb a brédi amatőrök jól sikerült képei láthatók.

NYILTTER.*

Dr. Székely Károly

fogorvos

Batthyány-utca 27. szám

Szántay ház

1908

letelepedett és működését megkezdte.

VASS SZÁLLODA, ARAD.

Van szerencsem a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy a Vass-szállodában a mai korak megfelelő

kóser éttermet

nyitottam, ahol naponta tiszta libazsírral frissen főzött ételek olcsó árban lesznek felszolgálva.

Ebéd és vacsorát havonta abonálva 44 kor.-ért. Naponta friss csapolású Dreher-féle kőbányai sör, saját termései borok olcsó árban.

Lakodalmak, bankettek és estélyek rendezésére ajánlom legalkalmasabb helyiségeimet. Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását. Kötőnő tisztelettel

HAÁSZ ALBERT,

2046

szállodai tulajdonos.

Telefon 566. sz.

Alapított 1889. évben.

Várhol László

uri- és női cipész

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

Miserita-palota a ledányikéval szemben.)

Van szerencsem a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnevem örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli időnyre beszereltem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű fegyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

541

Várhol László.

Több mint 25 év óta elismert leg-
locsóbb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat, kézmű, rövidáru és fehérnemű üzlete

a „kék golyóhoz“

Arad, József főherceg ut II. szám

(Karolina-utca sarkán.)

Nagyon olcsó árban árusítanak: vásznak, divatszövetek, blous selyem, barchetek, trikó ingek és nadrágok, sapkák, keztük, harisnyák, cipők, gyermek ruhák, női és férfi ingek, nyakkendők, ágyterítők, paplanok, esőernyők, stb. 1908

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takarék-tűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind a szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szállítására vasokosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 585 Nagy választék sűrűsítés mintákból természetesen nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú	1 szelvény 7 korona
teljes térdruhához (kabát, nadrág és mellény) olaszdél, csak	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényi fekete szalonruhához 20. — K. ár, szelvényi felöltőszövet, turistalódent, selyemkangaró stb. stb. gyári áron kívül a miat megbízható és szolid cég mindenféle ismeri postógyári rakár

SIEGEL-IMHOF Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvédő dívez, ha szövetüzletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelősebb árak. Örökös választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

5852

— Jutányos árak! —

HA

Molyok ellen biztosan védekezni óhajt,
vagy
Féregmentes lakást és
Tükörfényű padlót
szeret, forduljon bizalommal a

Vöröskereszt Drogeriába
ARAD, Weitzer János-utca 2. sz.

Minorita-palota. 1881

Levél- és sürgönycim: **Vöröskereszt Drogeria Arad.**

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan elküldetnek.

3127—1908. tkv. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A bjenői kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Godda Pável és tsainak Farkas, Dotyicza Kocsuba Gavrilláné ternovai lakos végrehajtást szénvedő elleni alább irt többrendbeli tőkekövetelés és jár iránti végrehajtási ügyében az utóajánlati árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. tvszék és a bjenői kir. jbiróság területén fekvő és a ternovai 822. sz. tjkvben A. I. 1—7. sor, (922—924) 1392, 1523., 2185., 2526, (2835—2836) és 3274. hrsz. ingatlanoknak Farkas Dotyicza Kocsuba Gavrillánét illető $\frac{3}{8}$ része 682 kor. kikiáltási árban az 1908. évi Junius hó 27. napjának délelőtt 10 órajakor Ternova község házában megartandó nyilvános árverésen a következő feltételek mellett fog eladatni:

1. Ha a kikiáltási áron felül ígért nem fog tétetni, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.
2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 68 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3833. szám alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat pedig ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsán az 1881. évi december 6-án 39425. I. M. rendeletben előirt módon a buttyini kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési hirdetmény többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. jbiróság telekkönyvi hivatalánál, továbbá Ternova, Kurtakér és Világos községek előljáráóságainál megtekinthetők.

Borosjenőn, 1908. évi május hó 9-én.

Székely,
kir. jbiró.

2053

Telefon 638.

FISCHER ÁRMİN

szobafestő és mázoló
Vörösmarthy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig elvállal munkákat ugy helyben, mint vidéken. 1906

Legideálisabb szer az arcz és kéz bőrének ápolására az

„FIZOR”

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógytárakban és gyógyárak üzletekben.

Főelárusító hely: 1531

WOJTEK ÉS WEISZ
gyógyára nagykereskedő araknál Aradon.

Kapható Hegedűs Gyula üzletében.
Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Sok millió előkelő urhölgy használja

a világhírű

Földes-féle Margit-Cremet,

mely szirtalan, ártalmatlan a rögtön szépit.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíté: **Földes Kelemen** gyógyyszerész Aradon.

Főraktár: 281

Török József gyógyyszerésznél Budapestén.

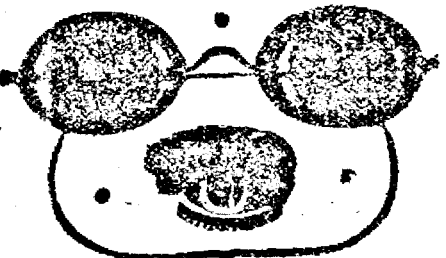
Kapható a világ minden nagyobb gyógysszertárában.

Ósbrándi Üzlet

DÓK SAMU

Aras és időzeredő

Arad központi tér és Weitzer János-utca sarkán

Mind az javit mindennemű órákat két óra javítás mellett a legelősebb árban. Raktáron tart mindennemű szemésszállítókat a legkülömbözőbb kiállításban. Legelősebb lorgnettek, orrcsípítők és szemüvegek, arany ezüst, nikel és lakonit. baka csont keretben. legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi füzeteiben, bor, must és szez rézére, továbbá mindenféle párnák, mindennemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsípítők arvasi rendelés szerint azonnal készíttetnek.

2056

Eladó ménes

Herceg Sulkowski József Mária pankotai uradalma bérbe adatván, az uradalmi ménesbeli 4, 3, 2 és 1 éves csikók, továbbá igás és használati lovak május 31-én délelőtt 9 órakor Pankotán árlejtés útján eladatnak.

Uradalmi jószágfelügyelőség.

Hair regenerator.

Ártalmatlan készítmény, mely az ősz hajnak eredeti színét adja vissza. Nem festék, hanem a gyökerekre ható készítmény, melytől a haj puha selyemfényű és ugyanolyan színű lesz, a minő az eredetileg volt, korpa képződés meg szűnik, ugyszintén a haj hullása is, nem piszkol.

Ára 2 korona. 271

Földes Kelemen
gyógysszertára Aradon.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kovács segéd

kerestetik gazdaságba. Cim a kiadóhivatalban. 2049

Méh

18 drb. méhcsalád zirzon kaptárostól eladó. Bővebbet Csálaerdő erdőgondnokság. 2057

József főherceg-ut 7. szám

egy csinosan butorozott külön bejárata szoba kiadó. 2052

Német kisasszony

ajánkozik gyermekek mellé. Cim a kiadóban. 2020

Legfinomabb zamatos

málna-szörpöt küld öt kilós kosárúvegekben 80, vagy bádoggalackban 7 $\frac{1}{2}$ koronáért bérmentve Gyógyszertár Nagyhalmágyon. 2021

Egy vidéki

jómeneteli vegyesáru üzlet, korcsma, dohány, só és bélyeg engedélyekkel oly vidéken, hol mostan igen nagy munkák kezdődnek, biztos ekzsztencia más vállalkozás miatt, azonnal rendkívüli előnyös feltételek mellett átadandó. Cim a kiadóban. 2012

Eladó vagy bérbeadó

egy 30 év óta fenálló üzlet és korcsma helyiség házzal együtt a község legélénkebb helyen, halál eset miatt kedvező fizetési feltételekkel Bővebbet özv. Kohn Natháné Kurtics. 1968

Egy 2 szobás

udvari lakás június 1-re, egy 3 szobás modern utcai lakás augusztus 1-re kiadó. Arad, Kápolna-utca 6. b. 2037

Modern kölcsöntár.

Aki olvasni akarja rögtön a megjelenés után a szépirodalmi újdonságokat, az olvasson 8 fillér napi kölcsöndijért Ingusz I. és Fia modern kölcsöntárában, Arad, Weitzer János-utca. Telefon 517. 201

Óvadékkal rendelkező

intelligens fiatal nős ember ispáni, ügyelői, kulcsári vagy ehhez hasonló állásra ajánkozik. Állást egy állásra elfoglalhatja. Cime a kiadóhivatalban. 2008

Nagyérdemű közönség

széles tudására hozom, hogy Alcsúti Anna-féle fehérnemű gyárát a 1908. május 21-én 4. számú újságban megírtam. Tisztelettel Mariska gyár. 1912

Pörkölt szalonna,

szalonna, 35-60 szalonna, Rauchbauer dornai, Győrszentannán. 1991

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája. Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festőgyáranak festékével.

Ugyes gépirónó

helybeli részvénytársasághoz sürgősen kerestetik. A német nyelvben jártasak és gyorsírók előnyben részesülnek. Ajánlatok „Részvénytársaság” címen adandók a kiadóba. 2060

Minden újdonság

azonnal több példányban kapható 80,000 kötetes kölcsönkönyvtárban, heti 8 filléres kölcsöndij ellenében. Magyar, német, francia és angol irodalom. A könyvek újak és tiszták. Terjedelmes jegyzékek. Vidékre is pontos kiszolgálás. Zenemű kölcsönzés is. Kerpel Izsó könyv és papirkereskedése, Aradon. 212

Automobil.

Egy 2 személyes Puch gyártmányú 7-8 lóerős teljesen jó karban lévő automobil kéz alatt olcsón eladó s bármikor kipróbálható. Cim a kiadóhivatalban. 1967

Jég,

kristály tiszta. Kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva. Petőfi-utca 7.a. Telefon 199. szám. 1631

Kiadó lakás.

2 szép világos udvari szoba, konyha, éléskamara, stb. vízvezeték használattal június 1-sőre kiadó. Magyar-utca 5 szám alatt. Olcsó lakbér. Értekezhetni lehet Steigerwald butorgyárosnál, Andrassy-ut 15. szám.

Aradi kerületi munkásbiztosító pénztár.

1589-1908. szám.

Meghívó.

Az Aradi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága tisztelettel meghívja a pénztár közgyűlési kiküldötteit az 1908. május 24-én délelőtt fél II órakor, határozatképtelenség esetén 1908. május 31-én délelőtt fél II órakor, az ipartestület dísztermében tartandó

I. rendes

félévi közgyűlésre.

Tárgysorozat :

1. Az igazgatóság jelentése az 1907. július—december 31. félelőről.
2. Az 1907. december 31-iki pénztári kimutatás, mérleg és felügyelő-bizottsági jelentés előterjesztése.
3. Határozathozatal a fölmentvény megadása tárgyában.

Arad, 1908. május 19. 2069

Az igazgatóság.

Valódi amerikai

önműködő ablakredők gyári raktára. 1898

Lignumsanctum golyók és tekebábuk.

Zimmermann Ignác

Nürnbergi, díszmű, férfi divat és játék-raktár
Arad,
Szabadság-tér 21. (Lengyel-bár.)

Huzás már ma.

Sorsjegyek a huzás tartama alatt is kaphatók.
Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

Az 1908. május 21. és 23-án kezdődő

XXII. I. osztályának sorsjáték

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy 12.— korona | $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3.— korona
 $\frac{1}{2}$ " 6.— " | $\frac{1}{8}$ " 1.50 "

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, többek közt a következő számok:

99351	99358	99364	99375	11956	11975	36051
$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$
36060	36051	55801	55810	55824		
$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$		

Az 1903. július 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051 szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053 szám ötezer koronát és az 1906. évi február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott 99354 szám tízezer koronás nyeremények. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

WALLFISCH ÁRMIN

bank- és váltó üzlete Aradon. 1945

Alapított 1875. évben. Helybeli és megyei telefonszám 129.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölktenek.

Sorsjegyek a huzás tartama alatt is kaphatók.

Huzás már ma.

Hirdetmény.

14272-1906. szám.

Ezenne! közhírré tesszük, hogy a m. kir. honvéd nevelő és képző intézetek II. csoportját képező pécsi és nagyvárad honvéd had-

apród iskolák I. évfolyamában az 1908-1909. tanév kezdetén több magán alapítványi és tandíj fizetéses hely fog betöltetni.

A részletes felvételi feltételek a városi katonai ügyi osztályban betekinthezők.

A városi tanács.

Anosmin

legjobb szer a lábizzadás teljes megszüntetésére.

Már egyszeri alkalmazása azonnal megszünteti a láb izzadásával járó nem épen kellemes szagot. Huzamosabb használata után pedig teljesen meg is szűnik. A bőrt nem izgatja, nem keményíti, hanem ellenkezőleg puhán tartja. Egy doboz ára 1 kor.

Hölgyek figyelmébe!!

Alabastrom poudre toilett könyv.

1 darab 70 fillér.

Egy-egy lapot szükség esetén a könyvecskéből kiszakítva, azal az arcot, ha a hőség következtében az zsíros fényű lesz, letöröljük. Meglepő és gyors hatása.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátvás

Gyógyszertárban

301

Arad, Szabadság-tér.